

308750 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3 } చెన్నపట్టణము 1916 నం. మే నెల 30 వ తేది మంగళవారము } NO 50
 సంపుటము. 3. } నళనామ సంవత్సర వైశాఖ మాస బహుళ చతుర్థి రోజు. } సంచిక ౫౦

304 **కాటోల్ పాడరు**
 నల్లులు, చీమలు, తొగలు, చిమ్మటలు మాన్పగు క్రిమి-
 బుట్టించు శుభకరమైన వరింపజేయును. టికె 1-౧ అ. 0-౨.

కాటోలు వత్తులు
 దోహలను, చీమలను వరింపజేయును, పొరదోలును
 240 కణ్ణులుంటున్న పేకెట్ 1-౧ అ. 12
 వివిధ వర్షాధిక్యములకు చీమలను వరింపజేయును, క్రిమి-
 బుట్టించును, శుభకరమైన వరింపజేయును కాటోలు
 పోలువంజెట్టు: - టిక్ పాకర్ ఆంజనమ్
 1-11, ప్రిన్సింగుస్ట్రీటు, జార్జ్ టౌన్, మదరాసు

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల
విద్యాప్రవృత్తి
 ఇది
 శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి
 గారిచే వ్రాచఁబడినది
 వెల 0.4.0] [వాస్తవిక ప్రశ్నోత్తరము
 ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
 7 తంబుళెట్టి నీధి, మదరాసు.

"ఆనంద" గ్రంథమాల, తృతీయకుసుమము.
 శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము వచనము.
 ఎట్లు: - "భారతం కల్పమౌ వేదం" అన్నట్లు ఇదియు
 వేదమనుట జగద్విదితము. వేదమత్యయమేకాదు. వేద వేదాంత
 మాలికంటె విభిన్నమైంది. ఇది యన్నింటిసారము; సకలశాస్త్ర
 సర్వస్వము. రాజోత్తముల యుద్ధాత్మకములును, మహా
 యుద్ధల మహాత్వ విశేషములును, కృష్ణుని పరమసౌలభ్యవైభవ
 ములును నిండియున్నవి. ఇంతే గాక యిందు కల్పాశ్రయధర్మములు
 ను, ప్రకృతి నిర్మితధర్మములును, వ్యామిభృత్య ధర్మములును
 ఆధర్మధర్మములును అన్నియు నిండియున్నవి. సాంఖ్యము యోగము
 న్యాయము మొదలగు సమస్త ధర్మములును గలవు. సమస్త
 పురుషార్థముల స్వరూపములును దత్తభాష్యములును గలవు.
 ఇందలి యచారములకు ఇన్నియు యిది చేష్టలవిధానము.
 పురుషులు చేష్టించుటకి యున్నది.
 శాశ్వతపు చందానాగులకు తిహాసములు సహా వె
 మొదటిసంపుట అదిత్యము 1-4-0
 రెండవసంపుట " సంపూర్ణము 1-4-0
 మూడవసంపుట " సంపూర్ణము 1-8-0
 నాలుగవసంపుట సభాభాష్యము 1-8-0
 అయిదవ సంపుట శాంతి. భాష్యము ప్రథమభాగం 1-4-0
 ఆర్. వెంకటేశ్వర అండుకో,
 ఆనందా ముద్రాలయముకారులు, మద్రాసు.

నాగవృక్షవస్తుప్రదర్శనశాలయం దియ్యబడిన పతకము.
 గొప్పగొప్పవారిచే వేనవేలు యోగ్యతా పత్రములు పొందిన
అమృతాంజనము అన్ని నెలలకు పరమామృతము

అమృతాంజనము
 అమృతశబ్దమూదినిగల
 మాయమందుగాదు.
 చికిత్సించుట కుండ నగినది.
 వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.
 అన్ని చోట్ల విక్రయింపబడుచున్నది.
 నకలుమందులవలన మోసముగలుగును
 పంచపాప చీటి చూచి
 కొనిన మోసముగలుగుదు

అమృతాంజనము
 అంజనశబ్దమంతమునగల
 నకలుమందుగాదు.
 తలనొప్పులు, వాయువునొప్పులు, శార్దూ
 పునొప్పులు, కీళ్ళనొప్పులు, పక్షవాతము,
 వాపులు, గాయములు, ముండ్లు, దగ్గు
 వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది.
 చక్కని డబ్బితో నహా
 సీసానికి 8 అణాలు.

వాడని వారుండగు.

అమృతాంజనము డి. హి. టి.
 ౧. వేరిరోడ్డు, పోర్టు జొంపాయి తే. 2. తంబుళెట్టి నీధి, జార్జ్ టౌన్, మద్రాసు.

నేటి వ్రాహ్మణులు

ప్రాచీనకాలమునకు మన దేశము మిగుల యాభ్యుత్థ శక్తి యనుభవించిన దెనుటకు వ్రాహ్మణుల ప్రతిభ, వైశిష్ట్యము ప్రబలముగా కన్పించును. ఆ కాలములో వారివలననే సాంకేతిక కార్యములకు ప్రజలు నాలుగుబాటయొక్క శిక్షణ దేశపితృక కార్యములను నెవ్వరైనా స్వార్థార్థముతో నిర్వహించిరి. దేశసేవ, దేశభిక్షానుజ్ఞా ప్రతి ప్రాంతపురికి నగుచున్న నన్ను వేదాంతములయొక్క గాని, సామాన్యములయొక్క గాని అంశములయొక్క గాని సుపర్యవేషణను వారే చేసెను.

వ్రాహ్మణుల పదాతి పుట్టుకతో బుట్టెను. పుట్టిక ప్రజలలో గొందఱు గొండు మేధావంతులు. బుద్ధి కాలుబాటుచే సహజము. అటువంటివారల సకల విద్యలను నేర్వించి బ్రహ్మమును గూర్చి బోధనలుచేయు పురుషుల బోధించుటకు వ్రాహ్మణధర్మమును అనుసరించుచుండెను. వ్రాహ్మణులు తమమతము నేరేమనగా, ఆపదలు వాటిల్లి పప్పుడు తలసాగుచున్న వారు నర్పించుటకు సంసిద్ధులై యుండెదననిది. వీరికి ఆధ్యాత్మిక విషయములు వ్రాహ్మణులే బోధించుచుండిరి. వైశిష్ట్యము వ్యవసాయము, వ్యాపారముచేసి తక్కిన జాతుల కన్నెక్కి భోజనాది సుమారులను సమకూర్చుచుండిరి. కూర్మియు వైదికవిజ్ఞు యాదజాతులవారికి సేవన చేయుచు గాలము గడపుచుండెను. గానరాని జాతుల భర్తవలన ముడిచి. బ్రాహ్మణుల వంశము విద్యలు నేర్వినను నేర్వకన్నను, క్షత్రియకులవలన యుద్ధమునకు బరికరించినను బరికరింపకపోయినను, వైశ్యులు భోజనాది సుమారులను బ్రజలకు చేయుచున్న ను లేక పోయినను, కూర్మియు తదితరజాతులకు సేవనముచేయును, లేకపోయినను "మేము బ్రాహ్మణులవలన మనియు. క్షత్రియవంశముల మనియు. వైశ్యులను మనియు, కూర్మిజాతియను గర్వపడుచున్నాము" బ్రాహ్మణులకు గొన్నిధర్మములు, క్షత్రియకులకు గొన్నిధర్మములు, వైశ్యులకు గొన్నిధర్మములు, కూర్మిలకు గొన్నిధర్మములు గలవు. ఆధర్మములను నెరవేర్చుచునాయా జాతుల వృత్తిలో నెవ్వరైనా కృషిచేసినచో ఆయాజాతుల క్రింద జేరుదురనిది, అట్లుచేసిన సుప్రదర్శన నేర్పించి బ్రాహ్మణులందఱు యరిపించుకొనిన సోమయాజిగారి మహుడు దైవంతులమౌనమున, విద్యాదులు లేమింటే సోమయాజి బ్రాహ్మణ గౌరవ విరుద్ధముల కర్హుడుగాడు. ఆయన జనుసంఘమైన జనుసంఘముగాడు వాడించుటలో నెంత వరసము గలదో, విద్యాభ్యాసము లేకపోయినను విద్యాభ్యాసము వారినిండిగొనిక గలదని వీరు కావ్యవేత్తలని భావించి పూజించుట మిక్కిలి హేయము. కనునీచము. పుస్తకము నేటి బ్రాహ్మణుల కృత్యములను మిత్రమిడిగించి, వాడు బ్రాహ్మణులని చెప్పుటకుగాని, బ్రాహ్మణసంతతి వారని చెప్పుటకు గాని యేదైనా విషయమునా చెప్పుట మిత్ర వదలెదను. ఇతేవిధముగ క్షత్రియ వైశ్య కూర్మిలందుండ కృత్యములను మాత్రమే లోకమునకు విశదపరచెదను. ఆయా గౌరవవిరుద్ధములకు వాల్చుట బ్రాహ్మణుల విరుద్ధముగా దెలియజేసెదను గాక. మాషిండిగించి దురభిప్రాయ వదలుచుచు గాక! మన స్థితినిగూర్చి మనము అలోచించియుండల సేవ రాలోచించుట! మనలనుగూర్చి మనమే తెలిసికొనియుండల సేవ మనకేదమునకు గర్వపడెదను? మన లోకములను మనకు దెలిసినందులకు వారిని దిద్దుకొనట కకకాముందునని యీ వ్యాసమునది యద్వైతములో లోకములను బ్రతిఫలించునీతిని.

బ్రాహ్మణులమని గర్వపడువారలందఱు సుప్రదర్శన గాకపోయినను గొన్నివిద్యలైనను నేర్చి స్వచ్ఛందవృత్తిచే యుపయోగించి బ్రాహ్మణులగుటకు సంసిద్ధులను విచారించుచు ఇట్టిజలకు బోధించుచు వారి సదవధిచేయే పుజలకు ఆదర్శము లగు నుంచి పుస్తకవయాత్రికు జక్కగ జేయుచున్నారా? హిందూమతవిద్యకు జడవులు మారిరి. మతిమును మరచిరి. వాగ్విద రాజభాషయగు గీర్వాణమును జడవులమారిరి. వేద కావ్య ప్రరాతేతిహాసములలోని సద్యులైతిమును దెలిసికొనటయేమనిరి. దేశభాషలనే మరచిరి. స్వచ్ఛాపృథ్విని మరచిరి. భృగినీచవృత్తిలో బ్రతిఫలించి బ్రాహ్మణసంతతి వారమని చెప్పుటకు విషయముగలదిగాని బ్రాహ్మణులమని వాగ్విచ్చుట కేమియు సాధకము లేదు.

అంగ్లేయుల పరిపాలనము వచ్చునంతవఱకు అంగ్లేయు భాషను సభ్యులందఱు మొదలిడి జాతీయతను వదిలి సేవకావ్య ప్రయోగముననుగునుచుండే బ్రాహ్మణులైనను బోగొట్టుకొని యేదోయొక విధముగ గాలము గడపుచున్నాడు.

ఒక్కొక్క గ్రామములోనున్న బ్రాహ్మణ సంతతి వారలెట్టి యందుగ కృత్యములను గావించుచున్నారో వారి దుష్కృత్యములను తమకుటుంబములకే గాక తమబంధువులకుటుంబములకే గాక తమ గ్రామమునకు తద్దేశమునకు వ్రాహ్మణులు జేయుచున్నాడు. తేక దో ముల యి పుజలలో నయికమత్యమును దెగగోసి తేక యి లలో గల లవరమును గలిగించుచున్నాడు.

పూర్వము బ్రాహ్మణులే యెక్కువ విశాల స్వాధ్యయము, బుద్ధి కాలములయొందుటచే మంత్రిపదవులను గైకొని విశేష సామర్థ్యముతో నిర్వహించిరి. అదేవిధముగ గ్రామ కరణములగు నుండి లెక్కలను యాక్తితో వ్రాయుచు గౌరవపాత్రులగుచున్నాడు. నేటికిని కొందఱు విద్యానుజ్ఞులు, విద్యాధికులు గౌరవనీయులగు బ్రాహ్మణసంతతివారలగుట కాని బ్రాహ్మణులైతరనియే వా యనోద్యభాభిప్రాయము. పట్టణములలోనున్న పరిపాలనపు బ్రాహ్మణసంతతివారల మాట యటుండెనెచ్చి, మనదేశములో పల్లెల విశేషము గానుండుటచేసి పల్లెలలోని బ్రాహ్మణ సంతతివారలను గూర్చి యెంతో వాగ్విదను.

ఒక్కొక్క గ్రామములో సాధారణముగా నొకటిరెండు బ్రాహ్మణులయింట్లు ఉండును. ఈ బ్రాహ్మణులే యాగ్రామాధికారి. గ్రామములో వీరే నాణ్యతరములు వ్రాయువాడు. వీరు యేమూడవతరగతివలె చదివి గ్రామసామర్థ్యములకు దాను జేయుటచేసి సామాన్యులను గొంత దృక్పథమును గైకొని చేయుచుండును. అదిచేయుటలో ననేకలోపములచేర్చి వారిలో వారి కేదోవిధముగ గలతివెట్టి వ్యాయస్థానములకేగించి, తాను వారిలో నొకనిగుమాస్తాగ నుండి విశేషదృక్పథమును లాగుచు, వారియంద్రును గుట్టుగజేసి వారి యొకమత్యమును బోగొట్టి, గ్రామములో గలవరము కలిగించును. వీరే దొంగ నోట్లు, దొంగఅర్జీలు, దొంగభోజనము మున్నగునవి వృద్ధిచేతి గ్రామములో నకాంతిని గలిగించుటకు గారకు లగుచున్నాడు. ఇదెంతయు గ్రామసామర్థ్యములకు కనుభవవేద్యమే గాని జేవకాదు. గ్రామములో నొక్క కాయదారులగాక యనేక దుష్కృతములను జేయుచు బ్రాహ్మణత్వమునకు గొప్పభంగము చేచ్చుచున్న యీ లోకతాంత్రీకులు బ్రాహ్మణసంతతి వారలకు. చెప్పరాని దుష్కృత్యము లనేకములు గలవు. దేశములో కాంతిలేదు. ఏ గ్రామములో వాచినను గలవాడతే. ఏ గ్రామములో వాచినను మండకపుకార్యములే. ఏ గ్రామములో వాచినను సరహత్వలే. వీరికి గారకు లీ లోకతాంత్రీకులగు బ్రాహ్మణసంతతివారలే యని చెప్పుట కేమియు సంజేనములేదు. వీరితో భాగములు క్షత్రియలలోను, వైశ్యులలోను కూర్మిలలోను గలరు. కాని వారివిషయమై యీ వ్యాసమునందు చెప్పుటకుంటే రాబోవువానిలో వివరముగన, విపులముగన జేసెదను.

ఈ లోకతాంత్రీకులు, జపములు, తపములు, సంధ్యా వందనములు, భజనము, పండుగలు, గ్రతములు, మున్నగు జాతీయ కార్యములను జేయును. గ్రంథములవంక వాడరు. నీతిని దూరపర్చిరి. సత్యమును భగ్నముజేసిరి. ధర్మమును దెగగోసిరి. అధర్మములకు బ్రాహ్మణ్యమునిచ్చి దేశములో సభ్యమును వ్యాపింపజేసి, దేశములను బీడయు జ్ఞానము వ్యాధియు ప్రసాదించుచున్నాడు. ఇదెంతయు గడుగోచనీయము. ఈ లోకతాంత్రీకులనే సేవ బ్రాహ్మణ సంతతి వారని పిలుచుచున్నాను. ఆ గౌరవ పదమునకు గూడ వారలన్నియే చెప్పదగు. సేవ వారిని దూషించుటగాదు. నిన్ను జాతుద్ధరణమును జేయవలెనని కలుపుకు బ్రాహ్మణులు ప్రయత్నించుచున్నారని గాని బ్రాహ్మణ సంతతివారిని ఉద్ధరించువా రెవరు లేరా? సంస్కారము స్వగృహములో మొదలెడలయెను. అట్టి సంస్కారలే మనదేశమునకు గారలయెను గాని దంభపరులను సగము సగము సంస్కారులను మన దేశమునకు ఉపకారమునకు లభించు ఆపకారము జేయుచున్నాడు. ఇదెంతయు దేశావైరమునకు దేశదాద్ర్యమునకు దేశక్షోభకు గారణభూతము.

కాబట్టి యీ లోకతాంత్రీకులను సంస్కరణము జేసినయెడల గ్రామములు బాగుపడి, స్వపరిపాలనాభివృద్ధియందురములు నాటవచ్చును. దేశవాసుకు లీరహస్యమును గుర్రెత్తి బ్రాహ్మణత్వమును బుడమధారణ జేసినచో వారు తేక నేక లుగ నుండి తేకోద్ధరణమును జేయులరు. బ్రాహ్మణధర్మములను వాటింతుటయే దేశసేవనీమ జేయుట. వైశ్యధర్మములను నెరవేర్చుటయే దేశసేవచేయుట. వైశ్యధర్మములను నిర్వర్తించుటయే దేశసేవజేయుట. ఇటు

(వ్రాహ్మణులకే ప్రతిష్టాపనచేయుచుండే బ్రాహ్మణులు సుపాదించి దేశసేవను జేయుచున్న వారు మాద్యులగ భావించబడుచు నేవకావ్య ప్రతిష్టాపనచేయుటయే యీ యుగవర్తము. లేదు. లేదు. జ్ఞానియగువాడేవాలివాడైనను బ్రాహ్మణుడేమని చెప్పదగు. ఇదియే మన పూర్వమునకు. మనమిప్పుడు పూర్వముల గ్రంథములను బఠించి జ్ఞానమును వానినుండి గైకొనుచున్నాము. జ్ఞానమును గైకొనవచ్చును. కావ్యములను వంగిలింపవచ్చునుగాని మతమును మాత్రము స్వీకరింపరాదని కొందఱు దురభిప్రాయులై యున్నాడు. ఇదెంత చక్కగ నన్నదో వ్రాహ్మణుల తెలిసికొనెదరుగాక:—ఒక విలేఖకుడు.

బహుమతి
"లండన్ స్పీసువార్త" గడియారము"

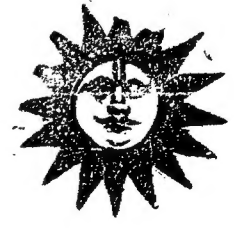

ఈ గడియారము మేము ప్రత్యేకముగా సీమలో నుండి రప్పించి యున్నాము. ఇది చూచుట కందఱు లు లీగము ను దెచ్చు పూర్వ ఆను గ్గాను దూమును గలిగి బహు నాణ్యమైన పరిలో చేయబడి యుండును. ఇది ఇంగ్లీషు మారిరి గడియారము. ఆ నేక గడియారములు విక్రయించితిమి. మా కంపెనీ సేవ ప్రఖ్యాతిపొందవలెనని యా 2-0-0 ఖరీదుగల. మేలైన ఫోటోగ్రాఫీకా ఇవా ముగా పంపించబడును. గడియారము ఫోటోగ్రాఫీకా సాగో క్రియం యా 8-0-0. ఐ. పి. వార్డు 0-5-0 వర్త్యము. ఆంధ్రపత్రిక చందాదారులకు మాత్రము ఇవ్వబడును. మీ పత్రిక సేవలకును తెలుపవలయును. వి. ఎ. ఎస్. పాణి, నెం. 8 ఇన్ థి రోడ్ నెం. 4, మదరాసు.

ప్రపంచచరిత్ర
మూడవ సంచిక వెలువడినది.
(గంభీర:—గా. హరివర్మ స్వయంరావు, ఎం. పి. శైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొనవచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశమును లేదు. సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుము. కలయిక:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము, (21) 145, కాంపిడి, మదరాసు ఆని వ్రాయుడు.

మదరాసు మోటరు ఇంజనీర్లు
288 24 జనరల్ పీటర్సరోడ్డు
మోటారురోడ్డు బోస్టు, మదరాసు.
మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, సమర్థునిధానమును, సోపానాభ్యాసముల గలపబడును. ప్రత్యేక గమనిక:— వాహనముల నిర్మాణములకు ఉచితముగనవియు, భోజనాదీయములు ఏర్పాటుచేయుటను. ప్రతిసెల ప్రధమమున క్లాసు ప్రారంభవును. తయారైన వైస్కాకరికి శిష్యావుచేయుటను. స్వల్ప సంఖ్యయే దీనికొనబడును. ఈ సేవల గానికి వ్రాసికొనవలెను.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మాపద్ధ దొరకును. కొనువాకు మార్గము స్కూలు గమనింపును. కరస్పాండ్లము మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ (53) 21, హమ్మంపేటి, బాంబాయి.

ఒక చిత్రకథ

మహాలక్ష్మి.

III

ఈ సందర్భమున చిరకాలముండిన భావవినియోగమును గాఢపరచుట అతనికి జ్ఞాపకమునచ్చెను.

(తాత్పర్యము.)

“హృదయమా! నా స్వాభావాధుని నా గుణములకడ జీవించుకొనినట్లు నీవు మేలుకొనవలెవి!”

అతడు బయటచేరి పోవునపుడు నవ్వడి నాలకించి మేలుకొంటిని.

అయ్యో! బిజీ-బిజీలో నీకు తెలివినదా?

“పిన్న! ఇప్పుడెంతవరకు అవుతుంది.”

“అమ్మిది దగ్గర.”

“ఇంతే! చెందుకంటే మూడుంటుంది అవుతుందనుకున్నాను. నా రాష్ట్ర ప్రభుత్వములో నేనా కర్తవ్యమును ఆరంభిస్తుంది. అయితే నా కడక కోసానికి ఎందుకంటే తొందరపడుతున్నావు?”

“నీకు తెలియకపోయినా పిన్న రాష్ట్రం ఎంతవరకు నా మాటలాడుతుంటున్నావా! అందుచేత ఈవారం వెంటరాడే వస్తున్నావా?”

“మాణిక్యం పడుతుందా ఏమిటి?”

“అలాంటిది. నీకోసానికి కోరికలు చేస్తున్నాను.”

“ఏమిటి? నిజమే! అప్పుడా నున్నావా లేకపోయినా అది—”

“నిజమే! ఏమీ కోరా నీవర్తమా అదే చేస్తున్నావే! అదెంత సేర్వేరి అయింది అనుకున్నావు?”

“మాణిక్యం కేమి చేత కాదనే నేననుకుంటున్నాను.”

“అయ్యో నాకు అదేవారంకే యిలాంటి పట్టు నేర్చుకోవడానికేమో నేను వస్తున్నాను. నీ ఏమిటి? అరసరసమైన నీ అదేనొస్తుంది.”

“ఈవారం పొద్దు పులుసు ఎలాంటి నానక కొట్టింది కా! నువ్వే తయారుచేసే ననుకున్నాను.”

“లేదు, లేదు నాయనా! నీకోసానికి నేనా నన్ను మాణిక్యం చేయనిస్తున్నాను. ఏమిటి? నీవట్టులన్నీ అదే ఉండవలసింది. వట్టులట్టులంటే నీకు చాలాకోరికలు వానికే తెలుసును. నీకది ఎంతవరకు, ఉంచుకుందనుకున్నావు? ఈగడులలోకి రానిచ్చేసంటే వెంకటేశ్వరునింటుందని రాసి వుండ ఉన్నాను. ఇందులో కేలాగే వారాలని దానికోరిక.”

“అయితే మాణిక్యం కోరికంటే—”

“అలాంటిది కాదు! ఇంకా నీకు నానక వెన్నులంతా చెప్పుతున్నాను. దానివల్ల మెంతో మెత్తనట.”

“కాని, అది రాజుండే ఏలాగు చేయగలుగుతున్నావు పిన్న?”

“ఏలాగా? అది మారుమూల కండా నేను చెప్పిన మాట వింటుంది అయితే నీ సహచారము మాత్రం చెప్పుకుంటుంది.”

గగనతలమున తారలన్నియు నకుళి బిందువులవలె గప్పించుచుండెను. ప్రయాణికులమైయున్న తన జీవితమునకు కృతజ్ఞతానుచుకొని జ్యోతిరావు నవ్వుచుండెను. అట్టి జీవితమునందే నైతికమున కావ్యమునను మృత్యువేరత తనకరము నాటివైపుచూచెను. నిశ్చలత్వముతో సతదాకరము గృహించెను.

జ్యోతిరావు మాటలు విన్న కొంచెము తొందరతో “పిన్న! మాణిక్యం తెలియకపోయే, అప్పుడు, నేనొకమాను, ఒక్కమాను—”

“అలాగే నాయనా! ఇదిగో నేనెవ్వరి దాన్ని పోయి కొని వస్తాను.”

“దానిని చాలాసేపు మాట్లాడుతే. ఒక్క అయిదు నిమిషాలే! ఒకసంగతి దానితో చెప్పాలనుకుంటున్నాను.”

మహాలక్ష్మి కొంచెము విసుగుచేసి మాణిక్యంబను తెచ్చుటకు వెదకిపోయెను. మాణిక్యంబతో హాయిగా మిక్కిలి స్నేహభావముతోడను, తా నెప్పటికిని మాటలాడనేరదనియెడలెను. ఆరెండు ప్రతులు భిన్నంగా త్రిప్పివేయబడినవి అనినప్పుడేము కొనబడును. మాణిక్యంబ తన స్నేహితులతో కులాసాగా మాట్లాడుచుండునపుడెల్ల జ్యోతిరావునకు ఒకవిధమైన ప్రేమ దయించుచుండెడిది. ఆసనములను నున్నచు తట్టికొనికపుడు మిక్కిలి ఉత్సాహము గలగజేయుచుండెను. అందులకు జ్యోతిరావు తన నీటినించి కొనుచుండెను. అట్టి సమయముల జేతులను ఆ స్నేహితులతో మాట్లాడునపుడు సర్వముల గూర్చి యాచరించుచుండెడిది. ఇట్లు సమయముల గూర్చి యాచరించుచుండెడిది. ఇట్లు సమయముల గూర్చి యాచరించుచుండెడిది.

దేను. అందులకు జ్యోతిరావు తన నీటినించి కొనుచుండెను. అట్టి సమయముల జేతులను ఆ స్నేహితులతో మాట్లాడునపుడు సర్వముల గూర్చి యాచరించుచుండెడిది. ఇట్లు సమయముల గూర్చి యాచరించుచుండెడిది. ఇట్లు సమయముల గూర్చి యాచరించుచుండెడిది.

IV

“ఇకేమిటి పిన్న! ఎక్కడికి గాని పోయినా నీకు నా మాటలు నచ్చువా ఏమిటి?”

“అవును. నీ తారాంతరమునకే వెళ్తాను.”

“అరే ఏమిటి! నిన్ను నన్ను తీసుకోవడా?”

“అలాగే నావు.”

“ఈవారం ఒప్పు పిన్న-మనోగోలు వెళ్తున్నావని.”

“అయితే ఇంకా నీ రెండుంటున్నావని నీ గర్వంకోరికే?”

“అయితే నేమిపోయింది? ఆసనం అంత లెక్కలాది కాదులే! రేపుపొద్దున్నే బయటకు వెళ్తామా?”

“అలా! మీమూర్తాని గీర్తలు తెచ్చివెట్టకండి. ఈవారం బయటచేరే ఏమిపోయింది?”

“జ్యోతిరావు కొంచెము నీతో మాట్లాడాలి అని అనుకుంటున్నాను.”

“అలాగే కానీ. ఇంకా కొంతవరకు ఉండిగానూ, ఇప్పుడే వెళ్లిమాట్లాడి వస్తాను.”

“కాని నీవెలాగు వెళ్తున్నావని మాత్రము చెప్పగూడదు.”

“చుంచితే, చెప్పుకుగాని లావునేపుమాత్రము నేనెక్కడ ఉండలేను. రేపు మాచెల్లి అన్న పొలిక వస్తువుంది ఏలాగే నీకు ఈవారం నేను వెళ్ళిపోవాలి.”

“అయ్యో పిన్న! నీవ్దేను పట్టుకొని బ్రతిమాలుకుంటాను. ఈ మాటలూ మాటలూ విడు. కొంచెము సాకకాళంగా చున్నంత నెమ్మది చేసుకొని వానికెక్కర మాట్లాడు. నీ తొందర మాత్రము కనబడకు.”

“నే నేమిచేసే? మైత్రు నాకోసానికి ఆగకు. అలాగే రావు పరిమితులలో నున్నాను. అందాకా మాత్రమే నేనెక్కడ మాట్లాడుతాను.”

“అలాగే నాను. ఇంత తొందరతో నిన్ను కట్టికే వెళ్ళే నిర్ణయ. అయ్యో వెళ్తుంటే! నవ్వు బాధవెట్టి బాధవెట్టి కాల్చుకోతింటున్నాను. నీ కొద్దికొద్దిగానే చచ్చిపోతావే! నీకు మరీ కనిమించు నున్నా కనిమించడే! అప్పుడు ఈ కోరిక నన్ను ఉన్నంతకాలము నిన్ను బాధపెట్టెను. ఈ కోరిక నన్ను వెళ్ళుటే! మరలపోలేదు. భగవంతుడున్నాడు, మనం నేనెక్కడ మాట్లాడుకోరిక భగవంతుడున్నాడు, అన్నమాట నీ కెప్పటికీ తెలుస్తుంది!”

“అదేమిట! అలాగే వెళ్ళుకపోయి వెళ్ళావే?”

“అయ్యో నామధురంజీ! నా చిన్న నాయనా! ఎందుకురా ఇంకానవ్వు బ్రతికి ఉండడం! అయ్యో. నాకన్న దిద్దా! ఈసాసాని కంతం లేనరా నాయనా! అయినా మాట్లాడుకోరిక నీకేగాని దాన్ని ఆడడం నాకోరిక కాదు. ఏమి చేస్తాను?”

అప్పుడు జ్యోతిరావు మనసిన పిట్టలు జ్యోతిరావు కండుకొని యుంచున రెండు మహాలక్ష్మి వానిగదిలోనే కేగెను. ఆమె గదిలోకి వచ్చినవెంటనే జ్యోతిరావు పక్కనే నును, అంతటను పిట్టలు, “మామనాయనా! మామ నీవెలాంటి మిచేసిందనుకున్నావా?”

“ఏమీ! ఏమీ జరిగింది? మాణిక్యం వచ్చింది కామా? పిన్న మాణిక్యం కట్టడం అంతకే పున్నావు?”

“ఏమిట నీవు నాయనా! నీ కానీకోసానికి వెళ్ళి వెట్టినపాటు కేగింది నీదిగాను. అన్నీ ఇంకాపోయినాయి. ఇప్పుడు వాటికోసానికి ఏమిస్తా మామమ్మ! “ఇంకా కారలనీ నీ పాటున్నాయి ఏదరకు” అని ఎంతో ఓచార్యుడు. నీ పులుసు కోసానికి వెళ్ళినపాటు కలిక పోయినాయిగా అని దానికి వెద్దచివారం పట్టుకుంది. ఎంతో కంటాటుకడి ఒకాన్ని యిప్పుడు పడుకోవెట్టి ఒచ్చెను. అందుచేత మరలకే తీసుకోరాలేక పోయినాను. పోనీ పోయినా పడుకోవెట్టి, పిల్ల!”

మాణిక్యంబ రాకపోయినంతవరకు జ్యోతిరావు మిక్కిలి విచారించున వానికప్పుడు కొంచెము కాంతి గలిగినది. అతని హృదయవీరమున మాణిక్యంబ కలుసు నిండియున్నది. ఇప్పుడు మాణిక్యంబ వానికప్పుడు ఒడిసే ఆ హృదయకలుసునం దెంతేయి. మామగారునకు అనుమానము మాత్రం మరల బాధించుచుండెను. ఇదివరలో నన్ను మోత రావడము లటుల సంభవించెను. తనకు నాపే చేయబోవు పా లింకిపోవుటకు మాణిక్యంబ ఎంతయో కలచెను. నాకప్పుడు లాభి నకుమి తానందమున నోల లాడించినది.

“పిన్న!”

“ఎందుకు నాయనా?”

“నాచావు దెగిరికొస్తున్నావని ఎలాగో నాకు తెలుస్తున్నాది. కాని నాకే విచారాలులేవు. నాకోసానికి మాత్రం విచారించకు.”

“లేదు నాయనా; విచారించను. బ్రతికడమే ఉంది, చావు ఉంచుకాదు అని నేనను.”

“పిన్న నిజమేచెప్తావు. అదేమిటోగాని చావంతో నాయనా ఉన్నట్లు తోస్తున్నాదిమా!”

నిదిదాంధకారమునకు అకసమువైపు దృష్టుల నిరుద్ధి, అదియే మాణిక్యంబ యెందు, ఆమె మృత్యువేరకరమానము చాల్చి తనకడకు వచ్చుచున్నదనియు జ్యోతిరావు తలచెను. ఆమె కాళ్ళతల యొక నడుమ గలిగియున్నది. ఆమె యంత్రమాంకమున, ఆ విసిల నీలకలుకులవై విశ్వజనని అకర్షణం పూర్వకముగా కర్షించుచున్న పుష్పములో యను నట్లు తార లాకలున ప్రకాశించుచుండెను. నల్లతెనాలను వివాహావేళకై గూర్చుండి మాణిక్యంబయొక్క ప్రభువు నందర్వల మింకోకనాకితటస్థించెను లాభికికోరెడు. నిదిదాంధకారబంధులగు యానికే యంతయు మాణిక్యంబయొక్క మామగారో నింపబడినటు లాతనికి గోచరమయ్యెను. తన గృహలక్ష్మి యగు చాల్చి పిల్ల మాణిక్యంబయొక్క మార్చి కంతము తున్నవాళ్ళిద్దరి నొంది విశ్వమంతయు వ్యాపించినటు లాతనికి పొడగలెను. చావు బ్రతికుటల సంకమ స్థానమున నున్నతొలుల చేతనేర్చుడిన పీతయై మణిక్యంబ మూర్తునుకొనిపోయెను మమర్చు బడినటుల వానికి దృష్ట్యంతరమయ్యెను. అంత చేతులతోడించుకొని జ్యోతిరావు తనలో నిలులనుకొనెను. “అబ్బ! తుడకే నిదిదాంధకారము విచ్చిన్నమయి, అప్పుడతే తీసికేయబడినది. దేరా! ఏమి సోయగమా! లాభ్యతలే! నావ్యాసము నన్నొకరాయమును నొప్పించితిని. అయిన నీవు నన్నటువైచుచు నీవేవాలవు.”

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతి ముఖ్యకట్టలయు నందును ఆంధ్రప్రదేశ్ కు క్రొత్త చందాదార్లను కుదుర్చి గలిగిన యేజుట్లు కావలయును.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కు కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు 212 మదరాసు అని వ్రాసి తెలిసికొనవలెను.

వ్యవస్థాపకుడు

విన్నపము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కు వత్తుమన మాత్రనినిధి ము. రా. శ్రీ, త్రైపానేషాద్రికర్మగారు కడప మండలమున సంచారము చేయుచున్నారని గాని వారిని ఆడరించి కట్రికకు తగు ప్రోత్సాహము చేయ, కడప మండల వాసులు ప్రార్థితులు. మేనేజరు ఆంధ్రప్రదేశ్.

గుంటూరు మండల సంఘసంస్కరణ సభ

తెనాలి లో సమావేశమగుట

(ఈ ప్రత్యేక విలేజులను యొద్దవండి.)

తెనాలి మే 28:— శ్రీకృష్ణదేవరాయల పేరిట గంటలకు సభలు ప్రత్యేకముగా వేయబడిన పరిధియందు సంస్కరణ సభ సమావేశమయింది. కొందఱు వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు అగ్రాధికారిత్వము వహించిరి. భూపతిరాజు వేంకటపతి రాజుగారు, చోరగుడి వేంకటాద్రిపంతులు, మిట్టవొడ్డి కృష్ణారావుగారు, వ్యాపతి హనుమంతరావుగారు, మారేపల్లి రామచంద్రాశాస్త్రిగారు, వావిలాల శివానందరావుగారు మున్నగువారే సభకు కొందఱు శ్రీమంతులగుట సభ సలంకరించిరి. స్వేచ్ఛిక సేవసంఘములోనివారు మందరరామయ్య గారు జడ్చర్ల ను బయ్యారాయుడు గారు భక్తదత్తరామయ్యగారు పద్మయ్యలు చదువులతో కర్ణాకార్యము ప్రారంభమయింది.

తదనంతరము ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులుగారు సభ్యులను సభ్యురాలంద్రీకును స్వాగతము సంగుచు, వీరు వితంతువులు దుస్థితిని గురించి ముచ్చటించిరి. మనరాజధానిలో 12 సం॥ముల లోపు వితంతువులు అరవలలో 482 మందియు, ఆంధ్రప్రాప్త్యాంబులలో 1848 మందియు విశ్వప్రాప్త్యాంబులలో 2286 మందియు, వితంతువులు గలరు. గుంటూరు మండలములో 5 సం॥ములలోపు వితంతువులు 15 గురుకు వారిలో హిందువులు 13 గురు గలరు.

వితంతువులు బ్రహ్మచర్యము నవలంబించుట మహాత్మ్యమై యున్నది. అట్టిసంస్కారమునకు ఇష్టములేనివారు వివాహములను చేసికొనట మంచిది.

నిన్ను బాతుగర్ధరావిషయమై వీరు తమకుం అభిమానమును వెల్లడించిరి. దృష్టివోవకు విషయమై సలుపురికి సలు అభిప్రాయములు గలవు. క్రిందిబాతులవారు అగ్రబాతుల వారితో కలిసి భుజించుటకు యచ్చగించుటగాని వారికన్న హిందూబాతులవారితో కలిసి భుజించుటకు వెనుకంజ వేయదున్నారు. కావున దృష్టివోవకు, కంక్తి భోజనములలో మనము దీర్ఘముగా వాలోచించవలసియున్నది.

విశేష గమనము ప్రస్తుతపు సీతికతులనుబట్టి యవసరమైయున్నది కాని విశేషములకు వెళ్ళిరచ్చిన వారు ముందేకాచారములకు విశద్ధముగా నడుచుకొనుట కలర సంఘవాహ్యులగుచున్నారని వారు మన కట్టుబాట్లు వేరభావములలో నుండి సుందరంబుగా ప్రతిపాదించుచున్నారని అనుచు గానంతరు.

మనరాజకీ బాతీయ వ్యాధియనుటయందు అభిలాష తగ్గి యెప్పుడు, పుట్టుచాలు, బ్యాధిమింట్ల యన్నగు విశేషములు ఆటలలో ముంగిపోవుచున్నారని యిప్పుడిప్పుడు గాతీయ వ్యాధియనుటయందు అభిలాష మొదగుచున్నది.

మనలో ఆశాభావము వావాట బ్రుంబుచున్నది ఆశాభావము వావాట భోజనములు గలిగియుండుట చాలశ్రేయస్కరము. ఆసంభాషకములైన ఆశాభావములకుటన్న మన ధర్మప్రకారము వాల్చుటకుండుట మంచిది వారు తమ కృష్ణారావుగారును చో. వెంకటాద్రి యువవ్యాసమును ముగించిరి.

కొండ వేంకటప్పయ్య పంతులుగారి సభ కధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడినది కెద్దిబొట్ట లక్ష్మీ సరసింహముగారు కొలయ వారి గుణగణాంబులను వివరించగ మిట్టవొడ్డి గారును వారిని బలపరిచిరి.

వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు సభ్యుల కరతాశక్త్యమును చెలర గ్రహాధికారిత్వమును వహించి యిట్లువచ్చునందిరి.

శ్రీకృష్ణదేవరాయల కార్యకర్తలగు మహానాథులు అందుట సమంజసము. వారు సంస్కరణయందు అభిలాష మొందు కాని కార్యకర్తలను సేవించు చేసియుండలేదు. ప్రస్తుతహిందూ సంఘములో కొన్ని లోపములు అందుటచేత సంస్కరణము యొక్క యావశ్యకత వచ్చింది. ఇప్పుడు హిందూమతసభలో కొన్ని యుత్సవములు లగుచున్నవి. అవియు కొంతసంస్కరణోద్దేశ్యముతోనే ఏర్పాటులగుచున్నవి నాయభిప్రాయము. ప్రధమమున ముందేములో గోవాకు మండలయందు రాజమహేంద్రవరమున విశేషార్థని హాస్యసంబంధి అను కృతికలు సంస్కరణోద్ద్యమమునకు ఆధారముగావలెనను మొదటిది. వీనికి మూలపురుషుడు కంగుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారు.

వీరేశలింగముగారు రాజకీయ సాంఘికసంస్కారములకు శ్రద్ధవహించుచు. ఈమధ్య కొందఱు అనుచూభావునకు

కొన్ని కళంకముల నాపాదించిరి కాని యవి కల్లలని నిరూపించబడినవి. ప్రపంచములో కళంకరహితు లెవ్వరులేదు. చంద్రునివలె సయితము కళంకముగలరు. అట్టిసీతిలో మానవమాతురీకు కళంకము అందుటంత వింతగాదు. దీనినిబట్టి ఆమనోరేతి ఆయనసేవకు భంగము చేయరాదు.

మనలో సంస్కరణ కొన్ని లోపములకు చేయుటచేత సంస్కరణోద్ద్యమము కావలసినంత అభివృద్ధికి రాలేదు. ముఖ్యముగా వితంతువివాహములలో పెళ్ళిదోషములు గానించుచున్నవి. (తేపు-తేపు అను కేకలు) అంతట ఉపన్యాసములు కోపముతో లోకములు గలవు గలవు గలవు అని యొగెల్లి చెప్పిరి. (తేపు తేపు అను కేకలు) ఈ విధముగా తులకాలయ్య అలబడి జరిగినది. దోషములు లేకుండ సే యుద్ద్యమమును సందడ వితంతువాహములందు సయితము కొన్ని దోషములందవచ్చును.

సంస్కరణము జనుప్రదము గాంచుటకు సీతి ప్రధానము. కొందఱు కొన్ని సంస్కరణములను తెల్లవారి ననుకరించవలెనని ఆవిధముగా మార్పులెవని కోరుచున్నారని. అది మంచిది కాదు. హిందూసంఘమును పాడుచేయవలెనని పలువురు పరులతప్పులు ప్రయత్నించిరి కాని పాడుకాలేదు. కావున హిందూమతగర్భమునం దేవో కొన్ని యుత్సవప్రదర్శనములు గర్భములై యుండుటబట్టియే యొంతయంది యెన్నివిధములను చేయ సమకట్టినను చరింపలేదు.

మనలో నిష్కడీప్యము కొందఱు ప్రాప్త్యాంబులను దూషించుచున్నారని. మధురలో జరిగిన సంస్కరణాధ్యక్షులగు యొక మొదటియారు హిందూసంఘమును యాచిత్యముగా యొక గోపురమునకు (వీరమిడ్డు)బోల్చి గోపురముయొక్క అగ్రమున ప్రాప్త్యాంబులను క్రమముగా క్రిందికి రానరాకు త్రిమయ, వైశ్య, కూమరీలు కడపట నీచబాతులుగా నేర్పడియున్నారని. నై సున్న ప్రాప్త్యాంబులు అగ్రమునండి క్రిందివారిని నగం దొక్కమున్నారని అని చెప్పిరి. అది చాల పొరబాటు అది చాల పొరబాటు.

హిందూనాగరకత యంతయు ప్రాప్త్యాంబులయందు ఆధారకడి యున్నది. అయితే యిప్పుడు ప్రాప్త్యాంబులని చెప్పవలసినవారు మిగుల అరుదుగానున్నారని. పూర్వము ప్రాప్త్యాంబులకు వయసుకు ప్రాప్త్యాంబు లగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. విశ్వామిత్రుడు వాల్మీకి ప్రాప్త్యాంబులకు లైనను గుణకర్మలకుల ప్రాప్త్యాంబులైరి.

మనలో వివిధభాషలు ప్రబలింపవి. ఇట్టియంతభాషలలో భేదములను బోగొట్టుకొనవలెను. “ఉట్టి కెక్కలేనమ్మ స్వర్గ మెట్లెక్కును” కావున యట్టిభాషలై యొకముగా మాడలేనట్లు యు భారతదేశములోని బాతులన్నియు నేకము కావలెనని కోరుటంత సమంజసముకాదు. ఒక్కబాతిగా మరణించుటవలె నని అందఱు ప్రాప్త్యాంబులుగానే యుండవలెనని నాయుద్దేశ్యము. ఆర్యమహాజనులు ప్రతిభాతిరానికి జండ్రియులను వేసి ప్రాప్త్యాంబులుగా చేయుచున్నారని.

కీర్త్యువులు భగవద్గీతలో గుణకర్మమును బట్టి వాల్చువర్ణములుగా వేసికొని చెప్పెను. నా అభిప్రాయ మేమనగా గుణకర్మయొక్కాడు క్రింది వర్ణములలో నున్నను ప్రాప్త్యాంబుడే. మాలవాదేశను గుణగర్తుడైనచో పాదపూజార్తుడు జగద్గురువగు శంకరుడు మార్గమధ్యమున నొకమూలగానిని గలసికొన్నప్పుడు దూరముగ ధోలగిహయనట. అప్పుడు మాలవాడు ఆ య్యామిరు వివాహధూంబు, మహాయోగులు. మిర ఇట్లుచేయుట తగునా? అని చెప్పెను. అంతట శంకరుడు వాని నుగుణగంపత్రికి మెచ్చుకొని వానిని మిగుల సన్మానించెను.

ప్రాప్త్యాంబులలో గుర్త్యాంబులు పెళ్ళిమంది గలరు. కాన వారిని ప్రాప్త్యాంబులని చెప్పకగడు ప్రాప్త్యాంబుడు దయా, సత్వ, శాంతములు గలిగియుండవలెను. అట్టివాడే నిజమైన ప్రాప్త్యాంబుడు.

మన ధర్మములలో అహింసాధర్మము అగ్రస్థానమునలంకరించియున్నది. బుద్ధుడే అహింసాధర్మమును లోకమునకు చాటెను. నాటినుండి మనలో కలర భక్షణము మిగుల హింసయని దూష్యుని పరిగణింపబడినది. సంస్కరణము బాతీయత సమసరించి యుండినబడుప్రదమగును. సంస్కరణము కేవలము యొకప్రాధాన్యముగా నుండకూడదు. సంఘము

మాకు జెందుచుండ సంఘాన్ని తిరిగి పుట్టించుచుండు. మార్పులు ఆవశ్యకమున జరుగుచునే యున్నవి. కావున మార్పులు ఆవశ్యకములు అట్లు చేయవలెనని భర్తృభావ.

శ్రీ నదా గృహమండే యుండవలసినట్లున్నది. భార్య కేవలము కంటకతైలుని కొండటియభిప్రాయము. భార్యభర్త చేయు ప్రతిపనిలోను ముంద్రీకలె సలహా నియ్యవలెనని యున్నది. అట్టిసలహా నిచ్చుటకు మంచిభావ మావశ్యకము. దీనినిబట్టి శ్రీకి సకలవిద్యలు ఆవశ్యకముని చెప్పకతప్పదు. గార్గి జనకుని కొలువులో వేవారి విషయములను చర్చించెనట. పూర్వము మనశ్రీలు ఉన్నతవిద్యకు ఆర్జించినట్లు దీనినిబట్టి స్పష్టమగుచున్నది.

శ్రీకి వైద్యవిద్య ముఖ్యావశ్యకము. శ్రీలకు సంభవించు వివిధవాద్యములను సిగ్గునిడివి పురుషులతో చెప్పకొనుటకు సిగ్గుపడుచున్నారని. అందుకలన శ్రీవైద్యము ముఖ్యావశ్యకముని వేటుగ చెప్పవలసినవలెను. మనశ్రీలకు ముఖ్యముగా వైద్యవిద్య గలవలెను. ఈ విషయమై మన మండలములో మిషనువారు చేయువని కర్తవ్యతము. అయితే వారు వారివలెను బోధించుచునని కొందఱు ఆక్షేపించుచున్నారని. కాని వారందుకై యాదేశము వచ్చినప్పుడు అట్లుచూపవలసి మంచిదికాదు. హిందూశాస్త్రములలో శ్రీకి కర్మక వివాహము చేసికొనవలెనని నిబంధన కలదు. అట్టి నిబంధన యుండుటచే శ్రీలు ఉన్నతవిద్యను ఆర్జించుటకు అవకాశములు గలుగుట లేదు. పూర్వము యోగిని అన్నట్లున్నది. గార్గి బ్రహ్మచారి జీగా నున్నట్లున్నది. వివాహ మక్కరలేనకగా ప్రాప్త్యాంబుని వివాహము చేసికొనక స్వేచ్ఛగా తిరుగు స్వాతంత్ర్యములలె నుండవలెనని నా అభిప్రాయముకాదని వేంకటప్పయ్య గారు తమ యుపన్యాసమును ముగించిరి.

తిరుగ సభ మధ్యాహ్నము ముగిసిన గంటలకు సమావేశమయి తీర్మానములు జరిగినవి.

తీర్మానములు
శ్రీసంఘాధ్యక్షుని కెక్కుర హింసపడి వారికోరవ వాపట పురమునందు యువతీ విద్యాలయములను నెలకొల్పి శ్రీశ్రీమలైన శ్రీమతి చోరగుడి సీతమ్మగారి యకాల మరణమునకు సభవారెల్లరు మిక్కిలి చింతించుచు వారి సాధురాలిని సీతమ్మగారి కుటుంబమునకు వెళ్ళుటకు శ్రద్ధవహించి నో తీర్మానము అభ్యుత్పలచే నుపకారింప బడెను. తదనంతరము సభ్యులందఱు నిలవబడి తమ పూర్ణాంగీకారమును తెలిపిరి.

అనంతరము ఇక ముందు గుంటూరు మండల సంఘసంస్కరణ సమావేశము చేసను మార్చి గుంటూరు మండల హిందూ సంస్కరణ సమావేశసభ ఆ పేరు నుండుటకు మరొక తీర్మానము అభ్యుత్పలచే నుపకారింపబడి సర్వాంగీకారము బడెనీ ఆమోదింపబడినది.

కన్యాకరకులములు హిందూసంఘమునకు వెతభూతములనియు వానిని పూర్తిగా నిరసించివారిని మన సంఘము వృద్ధికి రావలసినది కల్గవలెను వారామణిపుగారొక తీర్మానము నుపకారింపిరి. శవగపల్లి రామస్వామిగుప్తగారు వారిని ఆమోదింపిరి.

బాల్య, కృద్ధివాహముల నిరసించవలయుననియు, రజస్వలావివాహములకు ప్రోత్సాహ మొసంగవలయునని బారిష్టరు నడింపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు తీర్మానము నుపకారింపిరి. వి. వరసింగరావుగారు దీని నామోదింపిరి. కనుపల్లి మార్కండేయశర్మ, వేదాంతము శ్రీరామశాస్త్రిగారు, అతి బాల్య, రజస్వలా వివాహముల నిరసించుట మంచిదిగాదని వ్యతిరేకముగా మాటలాడిరి. గాగేశ్వరము మందరముగారు యొక క్రమముగ వ్యతిరేకములకు జవాబు చెప్పెను, తీర్మానము నామోదింపిరి. పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులుగారు, రజస్వలా వివాహములు చేసికొనువారికి, సంఘమునేమాత్రము కష్టములు పెట్టుటకు నుండవలయునని యొక సవరణ నుపకారింపిరి. వ్యాపతి హనుమంతరావుగారు దీనిని ఆమోదింపిరి. చిల్లరి7 శ్రీవాసరావుగారి సవరణకు వ్యతిరేకముగా మాటలాడిరి రామరాజు చెంచురామయ్యగారు, పురికొందరు దీని నామోదింపిరి. అంత ఆంజనేయులుగారు వ్యతిరేకములకు శ్రద్ధులైయు లిచ్చిరి. 29 యరు సవరణ సంగీకరించిరి. తక్కుముంది సభ్యులు వ్యతిరేకముగా మాటలాడిరి. బహుజన ఆమోదమునకు సవరణ అంగీకరింపబడినది.

హిందూమతమునుండి, ఆర్యమతమునందు చేరి, తిరుగ స్వయంకములో తేర నవేక్షించువారిని తిరుగ మరణమునకు చేర్చుకొనుటకు, హింసపర్తి రామమూర్తి గారి తీర్మానము పాదించిరి. రామరాజు చెంచురామయ్యగారు దీనిని బలపరిచిరి.

గుంటూరు మండల సభ

తీర్మానములు

XXVIII

గుంటూరు మునిసిపాలిటీ సభ్యుల సంఖ్యకు 24 వరకు పెంచించి అందులో 18 మంది ప్రజల తిన్న కొనుగడులు అధికారము కలగజేయుటకును మునిసిపాలిటీకి 4 వార్డులనుండి ఆకావార్డుగా మార్పుటకును ప్రభుత్వమువారి సభవారు గోరుచున్నారు.

తెనాలి మునిసిపాలిటీకి వైద్యమును ఎన్నుకొను సభికారమును వెంటనే దయచేయవలయుననియు ఇవరకున్న ఎన్నికతో పూర్తిచేయవలసిన 5 మెంబర్లను యీసంవత్సరముననే ఎన్నికలకు యేర్పాటు చేయవలయుననియు ప్రభుత్వమువారి సభవారు గోరుచున్నారు.

XXIX

గాంధీ-యెక్-ఎయిదు బోర్డులో వెనకబడియున్న వారియందు భోగములమువారినికూడ చేర్చించి సకల జీతములను విద్య గరవించవలయునని సభవారు ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నారు.

ఈ మధ్యల మార్పుంటిగా

ఆ దానిని సరిచేయవలయును.

బాట్ల మునిసిపాలిటీ చేయవలసినది గోడల తీర్మానమును గురించి చెందురామయ్యగారు మచ్చటించుచు తెనాలి మునిసిపాలిటీకి అయినయెడల ఎక్కువ పాకర్లును గలగుననియు స్వపరిపాలనకు నిది ప్రభుత్వ సోపానముగా నుండుననియు చెప్పిరి.

తెనాలి ఉప్పులూరి వేకటప్పయ్యగారు తెనాలి మునిసిపాలిటీకి వైద్యము పెక్కుకొను అధికారముండవలయునని గోరిరి.

జేరరాజు మామయ్యగారు బాట్ల మునిసిపాలిటీ విషయమై చెందురామయ్యగారు చెప్పినవిషయములను ఖండించుచు బాట్ల మునిసిపాలిటీచేయవలసిన పట్టణముకాదనిచెప్పిరి.

పిదప మిట్టవోడ్డి నువ్వారావుగారు కూడ బాట్లకు మునిసిపాలిటీగా చేయుట ఆనవసరమని వెళ్ళు దృష్టాంతముల చూపుచు మచ్చటించిరి.

సా. కిరణయ్యగారు మునిసిపాలిటీ కావలెనని గోరిరి. చో. వేంకటాద్రిగారు టిల్లు చెప్పిరి.

మునిసిపాలిటీ అయిన మనకు స్వార్థాత్మకమున్నది. మనము స్వపరిపాలనము, కంచాయితీలు గోరుచున్నాము. ఖచ్చ ఎక్కువకునని మానుకొనుట బాగుండ లేదు.

తీర్మానమును గురించి వోట్లుజేయుట ఎక్కువమంది బాట్లకు మునిసిపాలిటీ ఆక్కరలేదని తయ్యదిచూపుచు మిచ్చిరి.

కొనకరుల బాలరను తక్కువజాతుల కిట్టిల శర్మ సగము జీతములను విద్యగలవలె నను తీర్మానమును ఎం. మార్కంటిగారు (తక్కువజాతు) ఉపపాదించిరి. దీనినే సరిచేయవలయును బలపరిచిరి. ఇది అందరి అంగీకారమును బడసెను.

మండలసభకు మునిసిపల్ కమిషనరు లేవలెనని జనకవల సినదని పాతూరి అప్పయ్యగారు గోరగా గొల్లపూడి సీతారావు గామ్రాజుగారు బలపరిచిరి.

తెనాలి బలిజేడ్లి టిల్లుకాంతముగారు ఆంధ్రప్రదేశ్ ను గూర్చి పద్యములను జదివిరి. ఇంతటితో సభ సాంకేతికముగిసిరి.

మండలరాజుకి ఈ సభకు ముగింపును దెచ్చుచు ఆధ్యక్షులు రామచంద్రరావు పంతులుగారు, జాతీయరాజకీయ కృత సలహా చెప్పిరి. జాతీయ రాష్ట్రీయమహాజనసభలో జేక్యుముచేసిన తీర్మానములు మండలసభలోను మంగీకరింపవలయునని వారు గోరిరి. ఇందుకుగురించి ఆ సేక భద్రాద్రిపాదములు గలవు కా వానిని తప్పక అంగీకరింపవలయునని తమ ఆభిప్రాయములని. ఇందుకలన వైగొప్పవల్ల గోరనము జరుగట బాగుగా దెలియును. మండలరాజుకి సభయందు ఆ సేక ఆ వ స ర ము ల గు తీర్మానములు దొరకనవారికి నిజమందుట అంగీకరింప బడినది. అందు రయియు కష్టాధ్యక్షులగురించి చేయబడిన తీర్మానములు మనము ముఖ్యముగా గమనింపవలయును. దొరకనపు ట్టికారులు ఈ విషయముల గురించి తప్పుక యొందించ ప్రార్థించు. నేను సయితము చేయగలసామి మించువిషయమున నిర్వహించగలదని వాగ్దానము నా సోదర రయియుట చేయుచున్నాను. వాళ్ళింట అవారోగ్యముగా నున్నను, కొన్ని అనివార్యములు వారాకు సంబంధించినవిను, వానెవరే

కృతకృత్యుడయినందుల కొరతము సంతసించుచున్నాడను. రయియుండదు తమ కష్టముల తొలగా నుండల సంఘముల వారికి దొలుపుచుండ వలయును. నై సంఘములవారు తమ కష్టకొంది తమసోదరరయియుట సాయము చేయటకు వారి కష్టాధ్యక్షుల దొరకనమువారికి తెలుపుచుండ వలయును. దొరకనమువారు జిల్లాసంఘమువారి ప్రాతినిధ్యమును సంగీకరించుటలేదని తెలియుచున్నది. ఇదియెంతయు విచారకరము. జిల్లాసంఘ మొకరిగారు. సర్వజనులది. వారి మొరలు వివక బోయినయెడల మరి ఎవరివి వివరు? దొరకనమువారు జిల్లా సంఘమువారి ప్రాతినిధ్యము సంగీకరించుటకు గోరుచున్నాను. ఈసభలో రయియుట ఇతరులకన్నను పెక్కుకొ జోక్యము కలగజేసికొని సభానిర్వహించుటకు సాయము చేసిండుటకు వందనీయును. ఇంకను వారు విద్యావంతులు. ప్రజాజీవితములో పెక్కుకొపని చేయుదురని గోరుచున్నాను. జిల్లాసంఘమువారు తమయోదార్పముల ప్రజలకు బాగుగా దెలిపి వారికష్టముల వివరించి మరల నోకసారి గోరి వివరించుచున్నామనిరి.

భద్రాచలము తాలూకా పద్మినిగారిచేతుండి, ఒక విలే ఖరు డిల్లు 25వలేదని మా సేక వాగ్దానమున్నాడు: — 9 లేదని మంగళవారం రాత్రి 11 గంటల ప్రాంతమునందు నుమాకు 20, 25 నుండి బండిపోటు దొంగలు తుపాకులు మున్నగు ఆయుధములతో ఆకావార్డుకొనినగల్గ బుచ్చయ్యగారి యింటిలో నిలవద్దామని మున్నగు తలుపులు బద్దలు గొట్టి క్రమశిధి ఇకవక నట్టెలు వగులగొట్టి 2488 గుర్రపు కాసులను 82 రాడికాసులను 27 అరకాసులను నుమాకు 12000 రూపాయల వెండి బంగారపు వస్తువులను దోచుకొనిపోయిరి. బంగారు కంటెలు, కాసులకేర్లు, కాసులు, పట్టెలు, ముగురుల జతలు, తోడాలజతలు, తొంగరములు మొదలయిన వస్తువులను వెండి పట్టెలు చెంబులు తోడాల, గొలుసులు, వెండి మక్కలు మొదలగు సామానులను 2000 వై చిల్లరకాసులను ఎక్కువని పోయినారు. పోలీసువారు సంగతినందర్పములను దియ్యపు చేస్తున్నారు. ఇంతవరకు ఆచూకీ లేలేదు. దొంగలీప్రాంతము వాడగ కనడడు. వారు తెజవడ దాటి వెళ్ళిపోయినట్లు పుకారుపడినది. బండిపోటు దొంగలపుడు వారు ముట్టాడించుటలు యావగనుండెను. ఈ ప్రాంతములముట పోలికలను. దొంగలు దిగవెట్టిపోయిన ఆయుధములు కూడ నీ ప్రాంతములవిగల్గ కను వడుటలేదు. ఇటీవల మా ప్రాంతములకును బండిపోట్లు జరుగుటలేదు. అట్టిస్థితిలో దొంగలు ఆకావార్డుకొ ఆర్ధరాత్రి 4 గళ వచ్చినది. తుపాకులు చేల్చిరి. నడినెలతో రాళ్లు కరిగిరి. కిక్కురమనిన చుట్టేయుదుమని భయపెట్టిరి. గ్రామములు నిరాశుధులగుటవలన నేమియు సాహాయ్యము చేయలేక పోయిరి. దొంగలు తప్పించుకొని పారిపోయిరి.

అక్కరకు దొంగతనము: — కడప జిల్లవారం సాయుధకాలము రాజుపేంద్రవరమునకు చేరియున్న కొటి లింగశ్రీశ్రీమద్ద నొక యధ్యక్షుడు దొంగతనము జరిగినదని కడపకు వ్రాయుచున్నాడు. అత్యధ్యక్షులందఱుల పెద్దసభ్యులలో నొక బ్రాహ్మణునివానాము జరుగుచుండెను. క్రమక్రమకాపురమున్న నుమాకు 22 సంవత్సరముల వయస్సు గల వైశ్యశ్రీ సక్రమంకకు వుమిద వచ్చుచుండ దీపములు పెట్టు నయములను నవగా నుమాకు 7 గంటలవేళ ముగ్గురు దొంగ లామెను బట్టుకొని నోరుమాసి సమీపమునది కలన యడవులకు కిచ్చుకొని పోయినయియు, నంతట వామెయోవైద్యులుపులకు వెండ్లివారును, మిట్ట(కక్కువారము) వచ్చు టికి పోయినయియు, నంతలో వారొంగలప్పుడె నుమాకు 400 ల వెలగలకంటె, దొరుకులను దొంగిలించి పారి పోయినయియు తెలియుచున్నది. ఈసందర్భమున కొంత పోలీసు విచారణ జరిగి యేకారణముననో నిలిచిపోయెనని వినుచున్నాము. ఆశ్రీ దొంగలందఱుకొ వామెట్టుకక్కుమిషిగ గుర్తించి నదనుచున్నాడు. ఇంకొకవరకు యధోక్తము గలదో పోలీసు వారు విచారించి దొంగతనము వట్టుకొనవలెనని గోరుచున్నాము. కొంచెమించుమించుగ పట్టుకొన వందలకొలది మతస్థులు గల బహిరంగస్థలములో దొంగతనము జరుగుటకంటె వాళ్ళు ర్యములేదు. ఇట్టిదొంగతనము పట్టుబడక పోవుటకంటె పెక్కుకొ యవమాన ముండనేను గనుక పోలీసువారిని వివరించుచును భగ్ధతో బనిచేయగలరని నమ్ముచున్నాము.

గోదావరిలో మునిసిపాలిటీలు: — ఇటీవల రాజుపేంద్ర వరము ప్రాంతమునలో నొక నుచేవారుగారిపుత్రుడు 15 సంవత్సరములవాడు గోదావరిలో బిందెనై నీవపోయి బిందెనా నీటముగి జలతరణము గాంచెను. ఈతడిపట్టుకొన 4 వ ఫారములో చదువుకొనచున్న బొంబేలీ విద్యార్థి.

తాగిడు, మున్నగు దురభ్యాసములు యాపు మానీ పోయిన గాని సంఘము వృద్ధిలోనికి వాజులదనియు కాన సంఘము వీనిని సంస్కరించవలయుననియు, చాలకర్త సరనించువాగొక తీర్మాన ముపాదించిరి. పాలకర్త రామ మూర్తిగారు దీని నామోదించిరి.

హిందూజాతీయ పండుగలు, నూతన మార్గముల ననుసరించి సంవత్సరాంతమున నాచరించవలయునని, వెద్దిభోట్ల టిల్లు సరిచేయవలయు పంతులుగారు తీర్మానమును ఉపపాదించిరి. సరిచేయవలయు, భోజితయోగ్యుల బల పరాక్రమముల తెలియజేసి వానివారును స్మరించుటకు జాతీయ గండుగలే ఆధారములని చెప్పిరి. కొన సీతారామరావు గారు దీనిని నామోదించిరి. మిట్టవోడ్డి కృష్ణారావు పంతులు గారు దీని నామోదించుచు, జాతీయ పండుగల యావత్వకతలు, ఇందులకు గాను, బందరులోని ఆంధ్రజాతీయ కళాకాలవారు చేయుచున్న ప్రాంతీయములను దెలిపిరి. జాతీయ పండుగల నాచరణలోనికి దెచ్చిన గాని, జాతీయత మనలో సంకురింపబడదని, బలిజేడ్లి రామకృష్ణయ్యగారు మాటలాడిరి. జాతీయ పండుగల విషయము జనలకెల్ల వికడముగా వెలుపుకొకపుస్తకమును ప్రాసీయిచ్చెదమని కనుకర్త మార్కండేయశర్మగారు వాగ్దానముచేసిరి. గరికపాటి నేతుమాధరరావుగారు శర్మగారు వ్రాసియుచ్చు పుస్తకమును ఆయుజేయించి కందువల గ్రంథముల నుచితముగా పంచివెట్టెదమని నుడిచిరి.

అధ్యక్షులు రామబహదరు కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారు మండలసభల వాళ్ళింటించుచు వ్రాసియుత్తరమును చదివిరి.

సరసాపురము తాలూకాసంఘమువారి, విజ్ఞానచంద్రికా మండలివారి కరీతులతో కృతార్థులయిన శ్రీమతి బోధవాణ్య సన కాలలతో చేర్చుకొని వారి కకకాక మొనంగలెనని తీర్మానమును అధ్యక్షులు ఉపపాదించగ అందరిచే సంగీకరింపబడినది.

బాట్ల పురమునందు కీర్తిశేషులు చోరగుడి సీతమ్మగారిచే నెలకొల్పబడి జాతీయదర్పముల ననుసరించి వుచేయుచున్న యువతరీద్యాలయమునకు జేకీయులందరు తగుపాఠము చేయుటకు మరొక తీర్మానము గామరాజు చెంచు రామయ్యగారిచే నుపపాదించ బడినది. దోరగుడి వేంకటాద్రికంతులుగారు నై తీర్మానము నామోదించుచు తీర్మానములు ఊరక చేయుట కాక ఆచరణలో వెట్టుట ప్రధానకార్యమని చెప్పి అటు ఆచరణలో వెట్టువానిలో నిదియొకటిగ నుండవలె నని చెప్పిరి.

క్రమశిక్షామంబు గారు శ్రీమన్మోహన గురించి వ్రాసిన పద్యము నొక దానిని చదివిరి. ఆ విద్యాలయము పూర్తిగా శ్రీమల యాజమాన్యము క్రిందనే జరుగుచున్నదనియు, సంపదన శ్రీమనూతన ప్రాచీనమార్గముల ననుసరించి జనకబడుచున్నదని, జేకీయులెల్ల తగిన సాయము చేయవలయుననిరి. చోరగుడి వేంకటాద్రికంతులుగారు దొరకనమువారు తమ తమ విద్యాలయములకు కేలూరి యొసగెదమని చెప్పిండుటకు వందనములు సమర్పించిరి.

కనకపల్లి రామస్వామిపుత్రగారును దీనివిషయమెంచుచుచుంటిరి.

టిల్లయ్యిరి ఆంజనేయులుగారు ఊరకమాటలు చెప్పక విద్యాలయమునకు సాయముచేయుట గొప్పయని చెప్పి, వరువైదు యాధ్యక్షులు విచారముగా నొసంగిరి. అధ్యక్షులుపది యాధ్యక్షుల నొసంగిరి. ఇంకను సభ్యులు ఏబదిరూపాయలకు వైగా సభలోనే విచారములుగా నొసంగిరి

చల్లా శేషగిరిరావుగారు, విదేశములకువెళ్లి విద్యనభ్యసించి వచ్చినవారిని ప్రోత్సహిత్తుచేసే సంఘములో జేక్కు కొనవలయునని యింకొక తీర్మానము నుపపాదించిరి. వ్యాపతి వారాధునిగారు గారు దీని నామోదించిరి.

మాధవవెద్ది తాళిదాను గారు “ప్రాంతీయ శ్రమ చేయవలెందగనే వారిని, సంఘములోనికి చేర్చుకొనవచ్చు”ని యొక సవరణ ముపపాదించిరి. అందరు దీని సంగీకరించిరి. కాని కొండముడి శ్రీరాములుగారు తిరగ విదేశములకు వెళ్ళిన విద్యార్థులకు తప్పక ప్రాంతీయ శ్రమతో సంఘమునందు చేర్చుకొని వలయునని మరొక సవరణ ముపపాదించిరి కర్ల సాలెపు వారాధునిగారు శ్రీరాములుగారి సవరణ నామోదించిరి. కనుకర్త మార్కండేయశర్మగారును సవరణను బలపరిచిరి. బహుజన ఆమోదములన శ్రీరాములుగారి సవరణ ఆమోదించబడినది.

విషయానుక్రమణిక.

శ్రీరామాయణము	2
జుకతికథ (చమత్కృతి)	8
గుంటూరు మండల సంస్కరణసభ	4
గుంటూరు మండలసభ తీర్మానములు	5
ప్రధానవ్యాసము	
ఇది రాజనీతియో?	6
బిల్లు, స్థానికతార్కము	7
బనోరా నుహసంగ్రామము	
నిజేశతంత్రవార్తలు	8-9
జేయ తంత్రవార్తలు	10
ఇంగ్లీషు తంత్రవార్తలు	11-12

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ మే నెల 30-వ తేది

మంగళవారము.

ఇది రాజనీతియో?

ఆంగ్ల ప్రభుత్వంలో నిటీవల విమర్శకులవచ్చిన ఇండియా ప్రభుత్వశాసనమును బొంబయిలో విమర్శించుచు సుప్రసిద్ధులైన సర్. నారాయణరావు చంద్రావర్మగారు చేసిన యుపన్యాస మత్యచ్ఛత్రధోరణి కలదిగా నున్నది. బర్మావ్యాపార సంఘమువారు ఆక్షేపించిన విషయమునే చంద్రావర్మగారు ఆక్షేపించి తనూతనమగు మార్పున కాధారమైన చరిత్ర చెప్పకొనివచ్చినారు. 1889 వ సంవత్సరమున కన్నడము జిల్లాభూమి సర్వేవ్యాయోగ మనబడు వ్యాజ్యముక్కటి జరిగెను అందులో కన్నడము జిల్లాలోని రైతులు వాదులు. ప్రభుత్వమువారు ప్రతివాదులు. ప్రభుత్వమువారు భూమికిస్తు హెచ్చించుటకు ప్రయత్నపడిరి. రైతులు ప్రభుత్వమువారికి అట్లు హెచ్చించుటకు అధికారము లేదని వాదించిరి. ఆజిల్లాటిప్రస్తుతాను స్వాధీనమునుండి ఈస్తుఇండియా కంపెనీవారి స్వాధీనమునకు వచ్చినప్పుడు సర్ థామసు మన్రోగారు రైతులను పిలుచుకొనివచ్చి భూము లిచ్చి కిస్తు హెచ్చించుట లేదని వాదనము చేసిరట! ఇట్టి వాదనమే చేయనియెడల టిప్పుసుల్తానురాజ్యము నుండి వెడలిపోయిన వారు మరల వచ్చి చేరుట సంభవించి యుండదు. అందుచేత మన్రోవాదానము ననుసరించి ప్రభుత్వమువారు నడుచుకొనవలసినదనియు శస్త్ర ఎక్కువచేయకూడదనియు రైతులు వ్యాజ్యము నేసిరి. బొంబయి ఉత్తమ న్యాయస్థానమువారు ఈ వ్యాజ్యములను విచారించిరి. అప్పుడు అధ్యక్షత వహించిన న్యాయమూర్తుల తీర్మానమున రెండు ముఖ్యవిషయములు స్పష్టములయ్యెను. రైతులు ప్రభుత్వమువారిమీద ఇట్టి వ్యాజ్యములు లేవచ్చు ననుట మొదటియంశము. ఇది రైతుల కనుకూలపక్షము. సర్ థామసు మన్రోగారు చెప్పినమాటలు ఈస్తు ఇండియాకంపెనీవారి డైరెక్టరుల యామోదమును బడసియుండలేదు కావున ఆవాదానము వాదానముగా పరిగణించుటకు ఏలులేదనుట రెండవవాదము. ఇది రైతులకు ప్రతికూలమే యైనను మరియొక

విధముగా ను పయోగకర మయ్యెనని మాత్రము చెప్పక తప్పదు. భూమికిస్తు ప్రభుత్వమువారి యొక్కయు రైతుల యొక్కయు పరస్పరసమాధానముపై నాధారపడిన దని దీనివలన తెల్లమయ్యెను. ఈరీతిగా ఈకన్నడముభూమి సర్వేవ్యాయోగము మూలకముగా ప్రజ ప్రభుత్వమువారిపై న్యాయస్థానములో వ్యాయోగము లేవచ్చుననియు ప్రభుత్వమువారు తమ కిష్టము వచ్చినట్లు కిస్తును పెంచుటకు ఏలులేదనియు నిర్ణయమయ్యెను ముఖ్యముగా ఈ రెండవ నిర్ణయము ప్రభుత్వమువారికి రుచికరముగా నుండలేదు. అందుచేత రెవిన్యూ పేటిల్వంటుల వలనను ప్రభుత్వమువారే భూమికి సర్వభూమిదులను సిద్ధాంతము వలనను కలుగు విభేదములు కొద్దైన కేక్కనియరాదని రివిన్యూ అధికారశాసన మను నొకక్రొత్త శాసనమును ప్రభుత్వమువారు తరువాత నుకరణించిరి. అప్పుడు దానిపై తీక్షణమైన విమర్శనలును ఆందోళనలును జరిగెనట. ఇండియా ట్రెజ్యురీ పత్రికయు బొంబయి గెజెట్టును నిర్భయముగా వ్రాసెనట! ఇది నిరంకుశత్వమునకు శాసనాంగీకార మిచ్చుచున్న దని కన్నడజిల్లాభూమి సర్వేవ్యాయోగమును విచారించిన న్యాయమూర్తియే దిట్టముగా వ్రాసెనట! ముందున కింకను ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును నాచికొనుట కిది ప్రథమ సాహసమని దేశమంతయు మొరపెట్టుకొనెనట! అయిన నేమిఫలము? నాడు ఆశాసనము తప్పలేదు నాటి జ్యోతిషము నేటికి 45 సంవత్సరములకు నిజమైనది. ప్రభుత్వాధికారుల నిరంకుశ తీర్మానముల యెడల ప్రజలకు గల స్వల్పస్వాతంత్ర్యమును గూడ నేటి యిండియా ప్రభుత్వపు బిల్లులోని క్రొత్తసవరణ మింగి వేయుచున్నదని చంద్రావర్మగారు చక్కగా నిరూపించినారు. అందుమీదట వారడిగిన ప్రశ్నలు బహున్యాయము లనుటకు సందియమేమైన నుండగలదా? నాడు అంత గండరగోళమునకు తావిచ్చిన శాసనవ్యాపనము వివాదాంశము కాదని ఎవ్వరనగలరు? సామ్రాజ్యము మహా యుద్ధవృద్ధియును నున్నది గదా? వివాదాంశములను చర్చకు తేహాడదని పలు ప్రక్కల నుండి ఎల్లరకును బుద్ధిగరబడుచున్నదే? ఇది యా యిట్టి సవరణకు కాలము? ఆ ఈస్టిండియా కంపెనీకి వారసుదారులే నేటి ప్రభుత్వమువారు. అప్పటి శాసనము లిప్పటికి వచ్చియున్నవి. విక్టోరియా మహారాజ్జిగారి ప్రకటనముచే దృఢపడి యున్నవి ఇట్టి పరిస్థితులలో ప్రజయొక్క ప్రాచీనపు హక్కును మార్చివైచి పోగొట్టుటకు అన్నిరూచారములను అన్ని వాదానములను భంగము చేయుటకు ప్రస్తుతనిమేషము తరుణము కాజాలదు. ఇంత ప్రాస్వదృష్టితో శాసన సంస్కారములను తలపెట్టి ప్రభుత్వవారిని సర్ చంద్రావర్మగారు ఇదియేనా మీరాజనీతి యని ప్రశ్నించుట మాకుం జూడ వారి ధైర్యమును మాత్రమే గాక వారి చక్కటి వివేకమును గూడ వ్యక్తపరుచుచున్నది. ఇంతటి యనుభవజ్ఞులు అభిప్రాయ మిచ్చిన తరువాత ఇంతటి హైందవ ప్రజనిధి ప్రభుత్వవారి కార్యక్రమమును ఖండించినదేద ప ఇంకను మన ప్రభుత్వమువారు ఈవిషయ

మున ప్రభుత్వవారిని హెచ్చరింపక యుండురని నమ్మజాలము. వల్లునున్న ప్రభుత్వగారు హైందవ భూమిలో నీశాసనమునెడల కలిగి యుండు తీవ్రభేదాభిప్రాయమును ఆంగ్ల రాజ్యాంగసభలకు తెలిపి హైందవభూమికి సాదిగ్గసమయమున నన్యాయము కలుగకుండ కాపాడి హైందవభూమి కృతజ్ఞతకు పాత్రు లగుదురు గాక యని నమ్ముచున్నాము

యుద్ధ సిద్ధి.

యుద్ధమును గురించిన యిటీవలి వార్తలు మరల వశ్యమరంగము ప్రముఖమగుటచే తెలియజేసినవి. అధికారయుత మైన యొకానొక ఫ్రెంచి వార్తను అనుసరించియే వశ్యమరంగమున నిడివంకు ప్రబలియుండిన స్వల్పసమరములు తీరిపోయి మహాసమరము మైఖులకొలది పొదువున జరుగునట్టిది ప్రారంభమగుట వివచ్యమే. వర్తనువద్ద పదునైదు మైఖుల ముఖ మేర్పడిన దనియు జర్మనీవారు మహా సాహసమున తలవడుచున్నారనియు ఇప్పటి యాయుధపు ఫలముమీదనే ముందటి సమస్య ఆధారపడగలదనియు మొదలగు వార్తలును విశేషముగా వర్ణింపబడినవి. ఇంతేకాక జర్మనీ ఈ పర్యాయము వర్తనువద్ద సొకులగుట పోరాటమును పెట్టుట స్వతంత్రముగా నాలోచించి చేసినపని కాదనియు జనరలు జోఫ్రే, అనగా ఫ్రెంచివారి సేనాని, వన్నుగడలను వన్ని ఈ పర్యవసానమును సమకూర్చినా దనియు కొన్ని పత్రికలు వ్రాసినవి. ఎట్లనను వర్తనుప్రాంతములో జర్మనీ మరియొకతూరి కుంభవృష్టి కురిపించినరీతిని సైనికులను పటాలములు పటాలములుగా అసేకము లసేకములుగా కురిపించియుండుట నిజము. ఫ్రెంచిసైన్యములు యుక్తిపరు లగు నాయకుల యాజమాన్యమున కొంత చలించియు మరల తేరుకొనియుండుటయు నిజము. మహారథసమున జర్మనులు మహా పూహములను వన్ని క్యూమి వీరిను అడవిని, డనమంటుగోటను స్వాధీనము చేసికొనిరి. మార్తోమ వద్దను కొంత విజయమందిరి. కాని అచ్చటికి వారి యవస్థాంకబల మంతయు నుడిగిపోయినది. జర్మనులు వింశిన బలంబులను తాకి ఛిన్నాభిన్నంబు కావించి క కావిత లొనర్చుచే కాక ఫ్రెంచికే తన బలంబును మాత్రము పోనాడుకొనక శత్రువుజేడి యడంగినపెటనే ఆతనిని వినుకకు పంపి వేయు మార్గమూలోచింపకలిగినది. 26 వ తేది వార్త యొక్కటి జర్మనుల హడావుడి వర్తనువద్ద తగ్గిపోయినదని తెలియజేసెను. తరువాత ఫ్రెంచి సైన్యములు క్యూమివీరిను గ్రామపు తూర్పుభాగమును తీసికొనుట తెలియవచ్చెను. మార్తోముకడను ఫ్రెంచివారు జర్మనుల కందకములను పట్టుకొనుటయు వివచ్యమే. జర్మనులు మార్తోముమీద చేసిన ప్రయత్నము లన్నియు భగ్నములయినవి. ఫ్రెంచివారు క్రమక్రమముగా శత్రువు ఆక్రమించిన భాగములను తీసికొన నారంభించినారు. ఇప్పటికి జర్మనుల వర్తను ప్రయత్నము నిలిచిపోయినదని నిష్కర్షగా చెప్పరాదు గాని చాలవరకు నిరోధిత మైనదనుట నిజము. మరల ప్రాతపాలయే వర్తనువద్ద ప్రారంభమయినది. బ్రిటిషు ప్రస్థానములుండు తావులలోను ఫ్రెంచి ప్రస్థానము లుండు ఇతర ప్రాంతములలోను తెలియము మొదలు వర్తను పరకును అచ్చటచ్చట సంఘటనము కానవచ్చుచుండుటను బట్టి మహాయుద్ధమున కింకను నవకాశ

మున్ను దేమో యను సంజేహము కలుగుచున్నది. లాయకు జాజ్జిగారు కర్మకళల సంఘములవారు విటుసనుజే యను వంతుగను గూడ మానుకొన వలసినదని నొక్కికోరుటయు వారు కత్తాహముతో ననుకూల ప్రత్యుత్తరము లిచ్చుటయు గమనింపగా నన్ని పక్షములును మహాయుద్ధము చూపు మేరలో నున్నదని తలంచుచున్నారా యచునందే హము బలవత్తరము కావచ్చును. కాని వర్తక ఛాయనుబట్టి చూడగా నామహాయుద్ధ మింకను నింతతరలో దృష్టివశమున బడువను నాశి వోప లేదు. మే మిదివరకు సూచించినరీతిని యుద్ధప్రా బల్య మెల్లయును తూర్పుమధ్యధరాసముద్రప్రాంత మునకే మారునేమో యనుచున్న తే ఇంకను దోచు చున్నది. 25,000 బల్లెరియలు గ్రీకు సరిహద్దును దాటి గ్రీసుభూమిలోని యొక కోటను స్వాధీనము చేసికొనినారట! ఆ కోటలో కని తీరిన వెంటనే గ్రీసునకు మరల్చి ఇచ్చునట్లు బల్లెయా జర్జనీలు సమాధానము నానియున్నవట. కవాలాకు ఈ శాస్త్రముగా క్కాశి వర్తను జర్జనీలు బల్లెయ నులు సంచలనము కనుబరచు చున్నారట తుర్కీ రంగమువంకకు తిరిగినను తురుష్కులు సుమ్యా వారికి కాకనను ప్రాంతములలోను మోసలు ప్రాంతములలోను ఎదురుపడి నడచినట్లును సుమ్యా వారిచే తరుము గొట్ట బడినట్లును వార్త లున్నవి. అన్ని యుం తేర్చి మొత్తముగా నాలోచింపగా ఇరువాగులవారును పశ్చిమరంగ మున ఎక్కువలెనే మహాయుద్ధమునకు తగినయా లోచన లొనర్చికొనుచున్నట్లును త్వరలో సంచ లనము కానవచ్చునెడల తూర్పు మధ్యధరా సము ద్రప్రాంతముల కానరావలసి యున్నట్లును దోచక పోదు. పశ్చిమమున మహాయుద్ధము ప్రారంభ మయినదని యాలోచించుటకు మాత్రము తగినంత యాధారములేదు. ఇంకను నట్టి మహాయుద్ధము కొంతదూరములో నున్నదనియే యభిప్రాయపడ వలసియున్నది. అందులకే మిత్రమండలివారు ఇం కను నెచ్చటను తొణకక జాగ్రత్తగా సిద్ధపడుట యందే నిమగ్న లయి తుదవిజయంబునకు బునా దులు వైచుకొనుచున్నారట.

డాక్టరు విల్సనుగారు—కాంతి

ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల ఉభయభాగము దా క్తరు విల్సనుగారు కొంతవిరుంచి యుపశాసన మొనర్చివారు. యుద్ధము దీర్ఘమైన బైల్ ఎంతతరలో నుండిన సంశయించి గదా తును భావము తమకు బలం తరచుచున్నదట! ఆయిన కాంతి సమకాలియవల ఆది కొంతవర్తనను కాశ్యోకాంతి గా నుండవలయునట! ఇక తాము లోకకాంతికి నేర్పడగల ఏసంఘములో నైసమ తేగలము చెప్పుచు లోకకాంతికి నత్య వసరముగా ఎల్లరును వంగికరింపవలసిని మరతులను కొన్నిటిని చెప్పివారు. ఇది గమనింపదగియున్నది. ప్రతిజాతియు తనకను కను ప్రభుత్వము నిర్వహించుకొనెద్యును. స్వల్పరాష్ట్రములు గొప్పరాష్ట్రములతో సమానముగా ప్రభుత్వతరపును సమాన గౌరవము నందగరియున్నది. స్వల్పభాషితచే నుద్భవమును ఎల్లకాంతిభంగమును లోకమునసంపరాదు. సముద్రమార్గము సమానముగా ఎల్లరాష్ట్రములకు నుయోగము కావలెను. సం ఘులకువ్యతిరేకము గాగాని, తగినవ్యవధి భేద్యక కాని, లోకము నకు కారణములను పూర్తిగానికేదీకరింక కాని ఎవ్వరును యుద్ధ ముప్రకమింపరాదెను. ఈ సూత్రములలో నొక్కదాని నైసమ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమువారు విశేష మెదురుచెప్పుచు రని నన్ను గాలము. నిజముగా నిందులో ముఖ్యతమములను స్థాపించుట కే అంగ్ల ప్రభుత్వ మి యుద్ధము లో ని కి దిగుటయు నుపశిద్ధము. అంగ్లమంతులను కొంత కాశ్యోక కాంతి సమ కును తరణ మేర్పడు తరకు కాంతిప్రకంస రాకూడ దనియే ప్రకృతపు కాంతి ప్రకంసల తరక్కురెంచుచున్నారట. డాక్టరు విల్సను గారి సిద్ధాంతములను బ్రిటిషురాజనీతిజ్ఞుల సిద్ధాంతములను నొక్కటియే యగుట సంగతులు కనిపెట్టిన వారికి సంపదకిని గోచరము కాకపోదు.

సాంఘిక సాహిత్యము

తేపాలా ప్రకటనము.— దక్షిణాఫ్రికాను పోవల సిన మెయిలు తపాలము కొలంబోలో 11 ఆగష్టునాటి ప్రత్యక్ష కందలేములకు జూను 1 వ తేదీన సానుకాలము 4-45 గంటలకు కట్టి వేయబడును.

ఇంగ్లీషు మెయిలు స్టేషను — బ్రెయిలు నును మైక తేలేక కచ్చిక యెవల ఇంగ్లీషు తపాలా చెక్కులలో 31 వ తేదీ బుధవారము గాను 8 గంటలకు బయటదాకు సిద్ధముచేయబడును. పోస్ట్ కండుము గలవారి తపాలా 7-80 గంటలకు సిద్ధము చేయబడును.

కొత్త ఫిపు పెన్సిడెన్స్ మేజిస్ట్రేటుగారు.— ఎన్యూన ఫిపు పెన్సిడెన్స్ మేజిస్ట్రేటుగారున్న సి.వి.ఎన్. పిల్లేగారు పోలీసు కమిషనరుగ నియోగింపబడుటరలన వారి స్థానమున జె. సి. ఏడెస్సెగాన నియోగింపబడుటయుల తెలియుచున్నది.

మహాపురు ఉయాన్ సాహేబు బహదరు బి. ఏ. గారు — ఉదరాను ముస్లిము కమిషనరుగను, ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటుగను పదవీముక్తు యున్న యహ్మద్ ఉయాన్ సాహేబు బహదరు బి. ఏ. గారు ఉదరాను కార్యవర్తనలో కొక సభి కుడుగా తేరుటకొక దరఖాస్తురాదుగా వేర్పాటుచేయబడును.

సెషన్సుకు పంపించుట:— జులై 2 వ తేదీన ఆరువ మంతరముగల గోవిందరాజులు ఆరు 22 ఏండ్ల ప్రాయముగల యువకుడు యింకవరలో మూడుర్యాదములు కట్టించబడి యుండెను. 24 వ తేదీన కృష్ణప్ప రాజులకు అగ్నిహోరము లోని రంగాచారిగారి యింటివద్ద 31 మహాయల విలసన గల వెండిరస్తువులను దొంగిలించెను. వారాయణమీనను గాన వారి ని హైకోర్టునకు పంపించెను.

చెన్నపురాంధ్ర సభ:— 31 వ తేదీ బుధవారము సానుకాలము 8-80 గంటలకు వై బ్యాడ్వీ సెం 14 వ సభాసందేశమున సభవారందరను సమావేశ మయ్యెదరు. సభ వారి వాటకకాళివాక ప్రేక్షకులకిక కని రుత్తింది కొన్ని అభిప్రాయములు తీర్మానింపబడును. తేదము తేకటరాణ కాశ్రి తుండితులుగాను అభ్యుత్తర తపాలాచి వాటకకనంధాన మును నూర్చి ఉత్సవించెను.

న్యాయస్థానవార్తలు.

ఎన్యూన పోలీసుకోర్టు.

సి. వి. ఎన్. పిల్లే గారు 30 మే 1916.

కత్తికో పాదముట.— గోరేటి బాలగురువు చాల నుండరము ఆరు అన్నదమ్ములు బంధువు మధురయ్య ఆరు వారితో పూర్వ వైరముగలిగియుండి 1914 తేదీన వారి ఇంటికి బోయి వారిలో వాదము చేయి. మొదటి యుద్ధము వారా వారుని కత్తికో పాదముట. వారికి గట్టిగా దెబ్బతగులుట కలన ఆనుపతి కంపి చేయబడెను. తేను విచారణలోనున్నది.

పోస్టు సేటు బాడ్జి గజెట్టు.

జె. జి. బర్నూ వి. సి. ఎస్. గారి కొక నెల నెల పోషక బడినది.

ఇప్తయన్న యెవల వీరు వెంటనే తులూ తేరయ్యును. మదరాసు చెంగల్పట్టు ఎన్యూరెక్సుల రిజిస్ట్రేరుగా నియమింపబడిన తర్వాతయ్యును సుబ్బారావు అవ్వట్టు గారికి రెండు నెలలు నెల వంగికరింపబడినది.

గోదావరిజిల్లాలోని ఫస్టుక్లాసు మేజిస్ట్రేటు హెచ్.బి. రెడ్డియనుజిల్లా గారును, కడపజిల్లా మేజిస్ట్రేటు ప్రొ.రా.వరదాచి రెడ్డి గారును, గోదావరి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు సెలీయ బెర్నార్డు బాటరెల్లు గారును పూర్వముగా ఇంగ్లీషుభాషలో సాక్ష్యము ను ప్రాసీగించుట కధికారమియును.

కృష్ణజిల్లాకుండు బంజరుకోడలో తడిన వివిధజాతికను తల కీక్రిందవిధమున ఛార్జీ చేయబడును.

ఒంటె దున్నరారులకు 1-కి రూ 1, అన్ని విధముల గుడ్డుములకు, కంచర వాడినబతుకు, ఎప్పులకును, అంబోసుల కును, అప్పులకును, అపువడ్డలకును రు 0.8-0 ను మాడెము, గాడి దెము, పంతులకు 1-కి రూ 0.4-0 ను గొట్టెము, గొట్టెల్లము, మేకము, మేకపిల్లము వీనికి 1-కి రూ 0.2-0 ల చొప్పునను ఛార్జీ వేయబడును.

వృత్తాంతములు

తుంగోలియా స్టేషను:— ఇంగ్లూకు నుండి వైకి పోష తపాలాచి తుంగోలియా స్టేషను అదివారము రాత్రి 9 గంటలకు నూరుము కె వాలను దాటినది.

సాల్వేజి స్టేషను:— ఇంగ్లూకుకు తిసిగిని పోషలకిన మెయిలు తపాలాలో సాల్వేజిస్టేషను 28 వ తేదీ అదివారము ఉదయము 8-30 గంటలకు ఏడెకు పట్టుణమును దాటినది.

బొంబాయి గవర్నరుగారు:— జూను 6 వ తేదీనుండి యు బొంబాయి గవర్నరుగారు పూ. కా. కరమునందలి గోరతన పు గృహము గడేఖండేడ్డ నివసించెదరు.

కలదోనియా స్టేషను:— 12 వ తేదీ ఇంగ్లీషు మెయిలు తపాలాలో బొంబాయి కరమునకు నిన్నటి ఉదయము 8 గంటలకు రావలసి యుండెను. నిన్న సానుకాలముకు గాని రాలేదు.

సామ్రాజ్య కాపరిర్యాణసభ:— తెలైలకు 5, 19 27 వ తేదీలకు సామ్రాజ్య కాపరిర్యాణసభ సమావేశము కావల యని రాజప్రతినిధి గారు నియమించిరి.

తిరువతిలో పిడుగుపడుట.— 28 వ తేదీన తిరువతిలో పిడుగుపడి ఒక గొల్లవాకుచనిపోయెను. రెండు మేకలుకు చని పోయినవి.

శ్రీకోనైకు స్టేషను:— తెలైబెర్గికుండి ఇంగ్లూకుకును బోవు తెలైబెర్గి ఆరు పవరలో అగ్నిచూటుపుట్టినది. కెనైకు స్టేషను నుండిపోతుండ తిరిగి జాగ్రత్తపడెను. త్రింకటికి సంద త్వరములో నూడ ఈస్టీకునుదిట్టులనే ఒకమా రగ్గిచూటులు పుట్టినవి.

సిమ్మన గారి కళిందనములు:— బ్రైటులలోని కెదరకు వైద్యకాలయందు దెబ్బలు తగిలిన నైకులకు చాల సహా కుడు చేసినందుకు సి. సిమ్మన గారికి హిందూవేళమునందలి వైద్య కాభ్యాసక్షులు వారి నభికరించుచు ఒకఉత్తరమును ప్రాసీగి సిమ్మన గారు తెచ్చుకొనుటలో సుప్రీకా ప్రచారములు.

రూ 15000 ల విరాళము.— సెంటు ఆంబులెస్సు ను ఘనువారి యిండియా కాలానభిరలకు కొరకచూచాచి జిల్లా కలక్టరు కాలానుగాను రూ 15000 ల విరాళముల మూల కముగా జనుచేసి యిచ్చివారు. కథనా రాధసముగో కొక ఆంబులెస్సుకు కొని మిగతాసామ్యుకు ఆనుపతిక్రింద విని యోగింక నెంచుచున్నారట.

మహారాష్ట్రవార పత్రిక:— మారత్రూజిల్లా క్షాస్య యాధికారి “మహారాష్ట్ర” ఆరు వారపత్రిక సుపాదకులను రూ 2000 ల విరాళముగోరు యుండిరి. ఇకను ఆధారావత్తును రూ 5000 లకు హెచ్చించిరి. కంట్రాక్టు కద్దలిమిన కూడికనిని తేముటకు గురించి ఆపత్రిక వారికి క్షాస్యము బహుకీర్షిదము గానున్నదని ఆరుమానిషుచేసిరి. ఈపత్రికకు 2000 నుండి చందావారు అన్నారట.

జుట్టి కాపురము:— క్రిందటి కరివారమునాకు జుట్టి లో దొంగిలించువారి గృహమునందు ఉదరాను కొరతనపు సభ్యులును మైమాదివాచ రెసిడెంటు గార్లును, ముగ్గు కమిష నరు గారును కలసి రెయిల్వేసమన్యల గొన్నిట వాలోచించిరి. మైమా కసంస్థానమునందలి రెయిల్వేలకు కొరతనవారి కయ రైల్వేలో కలువలసికరాయును ముగ్గుకుడా మరయొక రయ రైల్వే వేయించవలసికరయును ముఖ్యతీర్మానములు జరిగెను.

నానమహేంద్రవరములో చరిపితుకు:— ఇటీవల వారము దినములక్రింద నానమహేంద్రవర బహుళలో నొకమిద్దముండి మీద చరిపితుకు పడి మూముకు వెకలిందితియ్యుల చేసింది క్రింద బట్టలకొట్టులో ఉన్న సామూ కానుకుకు గుమాస్తాకు బట్టల కై నచ్చియెంక గొట్టుకొన్నాడును వారి కలిగించిని దేశ మాతి ప్రాయమున్నది. కాని యిందిరలన వెద్యకి ప్రాణముని మృతము కలగలేదు. గుమాస్తాపడిపోయెను. సామూ కానుకపు మంటకెట్టెను. గొట్టుకొన్నాడును కొకసార్వ్యము మొట్టకొ పో యెను. వీరుముఖ్యుల కొంతదత్తు సార్వక ముగళపోయినను సందణునూడె మరకు సమాజుకును నాకోగ్యసితిని గాంధెరి. ఆ బట్టలకొట్టులోని వీరుకాయదము తగిలి కొండకికి గాయములు తగిలెననియు నెంచున్న కొన్ని వందలరూపాయల నెలగల ప్రాతిచాపులపరి విద్యుచ్చక్రితీభావమున ముడిపో మిననియు వినుచున్నాము.

ఐరోపా మహా సం గ్రామము

యూనికాయి జబ్బుగనుండుట: విషము పెట్టినట్లు అనుమానము

జర్మనీలో ఆహార పదార్థములు—నానాచిక్కలు వదులుండుట

జాగ్రత్తపర్చి—నావిక, వైద్యక స్థానములను దర్శింప నుండుట

బల్గేరియా సేనలు గ్రీసు దగ్గరను వశము చేసికొనెను.

ఇంగ్లాండు

సూర్యులు కాలువ రాబడి తీసికొనుట.

లండను మే 22:— 1914 వ సంవత్సరమునకంటె 1915 వ సంవత్సరములో కాలువ నుండి ఆదాయము 1075725 పానులు తీసికొనినది కాలువ ద్వారా నడచు పాదగిరి 4148340 టన్నులు తగ్గినది.

స్ట్రీటు కంపెనీ.

చుట్టూరూపద్రవ్యమునందలి వ్యాపారము.

లండను మే 29:— హెర్బర్టు బ్రౌన్ కంపెనీవారికి కొంతదబ్బిచ్చి వారివ్యాపారములో కొంత కూతకాస్త ఎల్లరు మను కంపెనీవారు సాగించుటకు ఏర్పాటు చేసికొనిరి. వీరు ఉమ్మడిగ చుట్టూరూపద్రవ్యములో స్ట్రీటులను తిరిగివెనకు.

విజ్ఞానములకు సె.పులు

లండను మే 29:—కార్మికసంఘముల ప్రతినిధులను చంపినామిగి కయూచేయవారి ప్రతినిధులను లాయరు బ్రాడ్లింగ్తో సంబంధించి రెండింటినినూ చంపినట్లు విజ్ఞానములకు సె.పులు నిజమని నిరూపించిరి.

వి నా హే తు లు

సేలలో చేతచుండుట.

లండను మే 30:—27, 28 సంవత్సరముల చుట్టూరూప వివాహముల కేటించి సేలలోచేయుట కారంభించిరి.

తేయాకు ధరలు.

లండను మే 29:— తేయాకు ధరలు కృత్రిమమునకంటె ఎక్కువగా ఉన్నందున వీరిని తగ్గించుటకు సంగతి సందర్భముల విచారించబడుచున్నది. రిస్సియకుగారు సెలవిచ్చిరి. దీనిని గురించి వారు త్వరలోనే సంగతిసందర్భములను తెలుప నున్నరు. ఆహారపదార్థములకు అమ్మకంద ఖరీదుకమ్మనని నిలువచేయుచున్నచో వర్తకసంఘములవారు తమ ఆధికారమును చెల్లాయించి ఇట్లు జరుగుటందే చేయుదురు.

జాగ్రత్తపర్చి

నా కావైద్యకస్థానములను దర్శింపనండుట

లండను మే 29:—హార్బర్టుకు పట్టణమున, నా కావైద్యకస్థానములను, జాగ్రత్తపర్చిగా దర్శించి బుధవారము వారు లండనుకువచ్చెదరు.

వ్లాడివాప్రకులో దూది నిష్పయిత్తుకొనుట.

లండను మే 29:— ఇటీవల దిగుతలి చేయబడిన వోలెడు ప్రతి వ్లాడివాప్రకులో నిష్పయిత్తుకొని ధ్వంసమైనది. రబ్బరుకుడ ధ్వంసమైనది.

లాయరు జాగ్రత్త.

ఇంగ్లాండు వెళ్లకండుట.

లండను మే 29:— ఇంగ్లాండు వాయువులో లాయరు జాగ్రత్త గాను సంప్రదించుచున్నరు. సెలవులలో వీరు ఇంగ్లాండు వెళ్లదలచిరి. వీరికి జాగ్రత్తగా కూడ దర్శించెదరు.

యూద్ధోపకార్యదర్శి పుత్రుడు

దెబ్బతినినట్లు.

లండను మే 29:—యూద్ధోపకార్యదర్శియగు టె నెంటు గారి కుమారుడు హెన్రీ విమానములోనుండి వడెడు. వారికి చాల దెబ్బతినినట్లు. వైద్యులకుడగు కెప్టెను గ్రీయింగ్ సేతు చనిపోయెను.

ఫ్రాన్సు

ఒక స్త్రీమరు జలాంతర్రామి చే వెంటదరుము బడుట.

మార్క్స్ మే 28:—ఇటలీ వచ్చిన యాలోయి ఆను పరానువాని స్త్రీమరును చుట్టూరూపద్రవ్యమున నొక జలాంతర్రామి 50 నిమిషములు వెంటదరుమినది. అతివేగముతో చంకరటింకరగ నడచి ఈనాక తప్పించుకొనినది.

ఆంగ్లరంగమున పోరాటము.

శత్రుసేనల యోధులు.

లండను మే 29:—ఆంగ్లదొంగల తిట్లు ప్రకటించిరి. గతరాత్రియందు శత్రుసేనల ఫిరంగులకు గాల్చి యనంతరమున కేలననకు తూర్పునకుండు మాకండకమున్నట్లుదించినది. కాని ప్రయోజనము లేకపోయెను. హెబాపెక్కి పరిసరమున శత్రుసేనలకు తలదాచుబడినది. వైరులలో నొకని జంపితిమి. ఉదయమున శత్రుసేనలము జల్లి బితునకు వైపులి భాగమున నుండు ప్రదేశమునై విష వాయు పూరితములగు గోళములు వేసిరి. మాతలాట రాకపోక కండకములవైపున నన్ని గోళములు వేయబడినది. న్యూబిల్లు, సెయింటువాన్సు, లూసు, నూపెజు పరిసరముల జర్మనీయులు మందుగనుల వ్రేల్చి. మాకండకములకు కొలదిపాటి నష్టము కలిగినది గాని మావైరుల త్వర నష్టము నొందలేదు. ఫ్రీకోకు, మిమిట్ట, హోహానబొల్లరును సెయింటుకోలోయి ప్రదేశమునకే శత్రుఫిరంగిశిక్రిత మా మూలు కలికమించి యుండెను. బొరెడాన్సునకు పశ్చిమమున నున్న కండకములపై మేరుగ్నిగోళముల వేసిరి. ఇందు వలన శత్రువులకు విశేషనష్టము కలిగినది. ఆట్వియ్య, సెరి, క్యావల పరిసరమున విరోధుల (టెంచి మోటారులు విజృంభించినవి. మావిమానములు లాభకరములగు కార్యముల వెక్కిరి నొనర్చినవి. శత్రువిమానము లెచ్చటను గానరాలేదు.

పరాను శత్రుఘ్నులు.

మాల్దోను చుట్టూర.

పారిసు మే 29:—పారిసు నగరమున నెట్లు ప్రకటించ బడెను:— విల్సన్మారుటూరు ప్రదేశమున నుండు మందు గండుకొట్టును పరానువారి శత్రుఘ్నులకు ధ్వంస మొనర్చినవి. మాల్దోను ప్రదేశమునకెందు టియామాంటునకు వశ్యమున ఫిరంగులు కాల్పబడినవి గాని మ్యూసునది కుడిగట్టున పరానిదగ్గ ముద్దములు జనవలేదు. ఇతరస్థలముల నవ్వడవ్వకు ఫిరంగులు కాల్పబడినవి.

జనరలు పృథ్విగారి రిపోర్టు.

లండను మే 29:— ఉస్సాబ ఇతరవారివైపుండు సమీక మావైరుల లాక్రిమియగారిరి. ఇనుపవారికి 18 మైళ్ల పశ్చిమముననున్న లెసారాకు య యొక సేవ యాక్రిమియ గొనినది. శత్రుసేనల వైపులిభాగమునకు పారిపోవుచున్న వని పృథ్విగారు తెలియవరచిరి.

జర్మనీవారి ప్రదేశమున చొచ్చుకొనుట

లండను మే 29:—25 వ తేదీన తమ సైనికులు 20 మైళ్లు జర్మనీవారి ప్రదేశములోనికి చొచ్చుకొని రనియు టాంగ్సి కవ్యాన సోవరము భూములన్నియు వారివశమై యున్నవని జనరలు వార్తెగారు తెలియవరచిరి. జర్మనీవారు మ్యూలాంగెను బర్లు వైపునకు పారిపోవుచుండిరి.

రష్యా

రష్యాలో జర్మనీయులు

వెట్రాగాగ్సు మే 27:— ముందుట్టిది జరుగునని జర్మనీయులు రష్యారంగమున తమ వెతుకభాగమున అతితీవ్ర

తో సన్నాహముల నొనర్చుచున్నార. మిటెనుండి మనమును తీసు మె మెలనుండిను రెవోమను ఇకపదారులు వేయబడినది. శ్రేష్ఠ ఆయుధులన్నాగా గారముయొక్క కాఖయొకటి మిటె యొద్ద నేర్పబడినది. శిఖాను దిక్కుమైన నా కాదభాధార స్థానముగ మార్చుచుండిరిని కై దీని తెలియవరచిరి.

జర్మనీయుల ముట్టడి

రష్యానా కోడించుట

వెట్రాగాగ్సు మే 28:— రష్యానా రిటుల ప్రకటించిరి:— ద్రిగువియటి నకోవర దక్షిణభాగమున జర్మనీయులు తీవ్రముగ ఫిరంగులగాల్చి యనంతరమున మమ్ముల దాక మేము వారల తరిమి వేసితిమి.

ఇటలీ

ఆస్ట్రియావారి ముట్టడులు వ్యర్థమగుట.

రోమా మే 28:— ఇటలీనా రిట్లు ప్రకటించిరి:— లెగారిస్, రియొకెరాస్ బ్యూలెలయొద్ద ఆస్ట్రియనుల సైనికులు తట్టుదలతో ముట్టడుల జరిపిరిగాని ఫలముకొందలేక పోయిరి. ఇతరస్థలముల ఫిరంగి యుద్ధములు మాత్రమే జరిగినవి. ఇటలీయులు ఆస్ట్రియను సేనల వెక్కిరిచి చెదరగొట్టిరి. ఏసి, ఎజ్ అల్ఫు, సెల్ఫుడ లోయలయందు కరువు ప్రాంతము లొత్తిడి కలిగించినది. సోసోచేసికలో 26 వ తేదీన ఇటలీయులు 187 కైడిను 300 కుపామలను కొన్ని మరఫిరంగులకు వశ మొనర్చుకొనిరి. ఫిరంగులు మున్నగునవి వెంటనే శత్రువునై న్ని ములవయి గురిచేయబడినవి. మాంటి హాస్ మిమిల్ వయి మండు గనులలోడి పోరాటము జరిగినది. ఇటలీయులు శత్రుకండకపంక్తులు కొన్ని ధ్వంస మొనరింపబడినవి. కండకములనుండు వైరులు యంత్రఫిరంగులనుండి వెడలు అగ్ని బాల్లలవలన చుడిసిరి.

ఇటలీ సేనలు.

1882 వ సంవత్సరము లగాయకు 1895 వ సంవత్సరములోను జన్మించినట్టి ఇటలీ శత్రుపాలు ఇదివరలో వైద్యులచే పరీక్షింపబడి, ప్రావీణమునకేర నగ్గులని నిరాకరింపబడినవారు. వారల వైద్య పరీక్షకు లోబడవలయునని ఇటలీవారి కన్యలు జనరలు ప్రకటించెను.

మునిగిన స్త్రీమరు

లండను మే 29:— హెర్బర్టును, మొరేనియ, రిట (ఇటలీవారి వర్తనాక) అను నాకలు మంపబడినవి

కెనడా

కెనడావైద్యము. క్రొత్త సేనాని

లండను మే 28:— యుద్ధరంగమునకుండు కెనడా సేనల యాధిపత్యమును సర్ బాలియను చింగు గారు వహించిరి.

గ్రీసు

బల్గరులు గ్రీసుమర్గము నాక్రమించుట

సోనిక మే 28:—యధుల కనుమయొద్ద 25 వేల మంది బల్గరుసైనికులు తమ సరిహద్దుకుదాటి యెట్రాచుగొర్జి ముఖ ద్వారమున నుండు గ్రీసుదర్శమున బట్టిరి. డెమెతు హిస్సారు యొద్దనుండు స్త్రీమరును వంతెననుకూడ బట్టుకొనిరి. బల్గరుల నెడరింపకయే గ్రీకులు వెతుకవలెయిరిగాని ఒక్కపలాయు మా త్రిక బల్గరుసేనలపై 24 గుండ్లను వేసెను. ఇంతలో ఏభొత్తు నుండి వచ్చిక్కడ తీరపుప్రకార మిటలీయులు వెతుకవలెయి ను. జర్మనీ బల్గేయకు వైరికోద్యోగులు గురువారమునాకు గ్రీకుసేనాని నిరుపయోగమున ఉద్బోధించి. బల్గేయా వారి ఎడమప్రక్కను మిక్కిలందలివారు ముట్టడింపబడ బాగిత్ర చేసికొనటకై తామి యొక్క నాక్రిమియగొంటియనియు తా టిస్థ్యనూత్రములకు గ్రీకువారి సగియరమున కీ యాక్రిమియ ము అనకూలించి యున్నదేగాని వ్యతిరేకంపదనియు వారు గ్రీకుసేనానితో తెచ్చుచు గ్రీకురాజ్యపు వైసి కులను 24 గంటలలో ఆ ప్రదేశమునకుండి తీసివేయవలసినదని ఖరీదముగ గోరిరి. వైరికోద్యోగులు చెప్పిన యంతములను సేనాని విని దొరతనమునకు తెలియజేసికొనెను. యధులు వాక్రమించుట కుండకున్న కారణము లొంగకనే తాము దుర్గమును విడుదల చేయుదుమని జర్మనీ బల్గేయకు వైరికోద్యోగులు ఖరీద వామాను వాగిసి యిచ్చిరి. కవలకు ఈకాన్యభాగమున నున్న ఎస్కిడన్నయొద్ద జర్మనీయులు విశేషమగు ప్రియత్నములు చేయుచుండిరి. వడులను దాటు నిమిత్తము పడవలు మున్నగు వానిని బాగిత్ర చేయుచుండిరి. మొట్టమొదటి దాటు నిమిత్తము వీరు సన్నాహముల నొనర్చుచున్నార.

జర్మనీ

జర్మనీలో ఆహారపదార్థముల లోపము.

ఆహారపదార్థముల పట్టిక
తులన సంబంధించిన సంగతులు కొన్ని జర్మనీ రాజ్యాంగపథ
లో తెలియజేయబడినవి. ఈ సంగతులు తెలియు ప్రాముఖ్య
ములైనవి. చాలినన్ని బంగారమును పొందు. కానీ పశు
వులు విశేషముగ కష్టము. పశువుల సంఖ్య నూటికి 21 వంతున
క్షీణించినది. పండులసంఖ్యగూడ సగ్గే క్షీణించినది. ఆహారకాల
ముననే ఆహారపదార్థముల విషయమై కఠినముగు నిబంధనలు
చేయవలసి వచ్చును. ఈముగ్గురు సంకటలు దొరతనమువారి
ప్రతినిధి వివరించెను. ఒక్కసంవత్సరము లోపలనే 30 లక్షల
పశువులు క్షీణించినవియు కఱవు చిన్నలు తాండవమును
చూపుచున్నవి. ప్రజలకు దొరతనమువారు అన్నపానము లొసగ
వలసినదనియు లెబరులు పాక్షికదరుల నొకడు నూచించెను.

అంతః కలహము.

లండను మే 29:—ఆహారపదార్థములందు జర్మనీ దొర
తనముగలవారు తొందరలు కలిగియున్నదని కానాటికి ప్రప
చుచున్నది. రాష్ట్రములయందు దవ్యోన్య కలహముల నుండి
ఈచిట్టలు మరింతబలముగలిగి. ఆహారపదార్థములనెరుగు
చేయరాదని వివిధరాష్ట్రములవారు నిబంధనలు చేసికొని యుం
డిరి. ఆహారపదార్థకాభావంకీ ఈనిబంధనలపాటింప దయ్యె.
అందువలన ప్రజలెల్లవారు కోపాదీపితులైరి. బహిరమున్నగు
పెక్కురాష్ట్రముల దొరతనములు నుత్తిరేపింప తీర్మానమును
నిరాకరించినవి. కనుక రాజాగారితోను ప్రభుత్వోద్యోగుల
తోను చుచ్చరింప భావించు మూర్ఖునిచి వెల్లెన. అంతర
మున నీతడు ప్రజాబుద్ధి కేసుకు వెళ్లును. ఇదివరకు చేయ
బడిన ఏర్పాటుల నన్నిటిని మార్చవలయునని
వై వివరించిన మంత్రికి నిర్బంధము కలుగును. ఆహార పదార్థ
కాభావము సాంఘిక వాదయగు డాక్టరు ఆగస్టు మ్యూలరు
ఏర్పాటుచేయ బడుట ప్రాముఖ్యమును అంశమై యున్నది.
జర్మనీ దొరతనమునం దిట్టి ప్రాముఖ్యపాతము నిదివరలో సాం
ఘిక వాద లెక్కనకు వదలులేదు.

జపాను

జపాను మంత్రి.

రాజీ ఇయ్యవలయును.

టోక్యో మే 29:—తాము త్వరలోనే రాజీ ఇయ్య
వలచితిమని జపానుమంత్రి యగు కాంటు ఒకామాగారు తెలి
యజేసిరి. అధ్యక్షులు కాటోగారు మంత్రి రావచ్చును.

చీనా

యూన్ని కాంటు

జబ్బుగనుచుట.

లండను మే 29:—చీనాదేశపు ప్రెసిడెంటు యూన్ని
కాంటుకి చాల జబ్బుగనుచున్నది. వీరికి విషము పెట్టెరట

సింలూ

యుద్ధ వార్తలు.

సింలూ మే 29:—27 వ తేదీన ప్రేలు పెక్కుటి రాజ
ప్రతినిధి కిట్లు తంజివార్త నంపెను.

అంగ్ల సంగమున ఫిరంగులు నుండు గలదు యుద్ధము
మాత్రము జరుగుచున్నది. ఫిరంగుయొద్ద కేతునేక లోక పెద్ద
మండగినిని చేర్చినది. లూసులోని ముఖ్యస్థానమున నుండు
గనులు క్రొత్తుల మున్నగు కార్యములు మహాప్రహరముతోడ
జరుగుచున్నవి. కాల చోట్ల ఇరుతెగల ప్రైవేటు లూడొతుల
వై ఫిరంగుల ప్రయోగించు కొనుచుండిరి.

మ్యూనుచి ఎడమకట్టున ఇంకను యుద్ధము జరుగు
చున్నది. కాని పెద్దమొదలు సకల దేశము క్షీణించుచు
న్నది. మార్గమునుబట్టింక జర్మనీయు తెల్పించిరి. పరాను
ఫిరంగిదళములు వారి యుద్ధమును ఆరంభముననే భంగ
పుచ్చెను. ఎవోకొనుపుద్ధురంగము ఫిరంగిదళసంకుల సమరము
జరిగినది. 304 పెట్టు మార్గము మున్నగు ప్రకేతముల గూడ
ఫిరంగులు కాలవడినవి.

కుడికట్టున పరాను సేనలు ప్రతిఘట్టి యొనరించి తానుదిన
లో నష్టమొనక మార్గముంటువుట్టు టియెమాంటులకును
నుండు కందకముయొక్క భాగమును మరల బట్టుకొననది. దొ
మాంటు దుర్గపరివరమున వైరి సేనలు మరల ముట్టడింప య
త్నించెను. మామదాతులు మున్నగు ప్రైవేటుల మూలమున వైరి
సేనలు కందకములను సమీపింపవలెన లేకపోయెను.

ఏడితే, తయారగుటకు నడుచు ఆస్తి కనుల యుద్ధుల
మొగలేదు. వాకు మరల నడచుచుండిరి. క్రొత్త ఫిరంగిదళ
ములు గుంపుగాడి తమవై వచ్చును గురియించుచుండినను ల
క్ష్యపెట్టక ఇటాలియనులు క్రొత్త సేన లోనర్పవ ముట్టడింప తొల
గగొట్టిరి ఇట్లు తీరముగ నన్నివన్నును గురియుచుంటునే ఇట
లీవారు ఏస్వికోవైతండు ముందటిపానము నొకదానిని విడిచి
పెట్టిరి. ఏషియాగో భాగము, సుకాలోయలలో గూడ ఆస్తి
యనులు ముట్టడి జరిపిరిగాని విజయముల పొందలేదు.

కాపాకి దక్షిణముననున్న రువతెగరు, లెంబిలనున్న
లెంబిని కాగ్నేయమునకున్న గులు అను ప్రదేశమునకున్న ఆ
కగ్నిమంచోనునటుల జనరలు స్మట్సుగారు రిపోర్టుచేసిరి.

దేశీయతంత్రీ వార్తలు

హార్డింజీ ప్రభువు జన్మదినోత్సవము.

పిల్లల పేదకలు.

సింధూ మే 29:—హార్డింజీ ప్రభువు జన్మదినోత్సవ
సందర్భమున ప్రతిసంతకరమునకు మనతేజములొని పిల్లలకు
పేదకలు జరుపబడుచున్నవి. మామూలులెనే ఈసంతకర
మును ఇవి జరుగును. వైద్యశాలలలోని పిల్లల పేదకల విష
యమై కన్నులు హెండ్లీ వి.ఎం. ఎస్. గా లోకజాబును వైద్య
శాలాధికారులకు వ్రాసియున్నారు. హార్డింజీ ప్రభువుమీద
డిల్లీలో బాంబు కేసుగా దెబ్బలుతగిలి వింపాదిగనుండినందున
సంతకించుచు, సుస్థానాధికారులు మున్నగువారు కొంతదగ్గర
మును నున్నవారి. ఆ సామ్యు లోనుండి లక్షాయేబది
శేలరూపాయలకు హార్డింజీ ప్రభువునందున కేర్పాటుచేసిరి. దాని
మీదగల వడ్డీతో వ్యవసాయకరము చేతుకలు జరుపబడును.
ఈసంతకరము చేతుకలు కొత్తగ చందాలియ్య నక్కర
లేదు. హార్డింజీగారే ప్రతిష్ఠాపనకు గురించి వ్రాసియున్నా
లో వానికి తుంబడిన సామ్యుకు వడ్డీకేయు సందర్భముతోనే
వారు సాహాయ్యము చేపడించుచున్నారే తదితరతోద్యా
యము వారెమియు కొరటలేదు. పేదకల సందర్భమున నీసం
వత్సరము పిల్లలకు తలపకరికి రెండు రూపాయలకును పుచ్చు
చేయుదరట.

డిల్లీలో నగ్ని ప్రమాదము.

డిల్లీ మే 29:—నుద్దకబహుళాని, లోక్లక్షకుడగు
అలీయనువారి గిద్దంగులలో గత రాత్రి 8 గంటలకు నిప్పు
ముట్టకొనెనని. గిద్దంగిని నిప్పుముట్టుకొనకకప్పుడు బ్రహ్మాండమైన
గాలి పీచుచుండెను. ఇండువలన నుంటలు నలుమఖముల ప్రక్క
ఇండ్లకు వ్యాపించినవి. దగ్గర నీటిగొట్టములు లేనందున నీరు
పోసి చుంటలవారు యంత్రములవలన సంప్రయోజకము
కలుగలేదు అర్ధరాత్రి యగునప్పటికి గాలి తగ్గినది. నుంటలు
కార్చితేయబడినవి. అప్పటికి ప్రజలు వా సము చే యు
చున్న 2 కేల గుడి నెలులకు గురయి మృతియైనవి. మూల్యగంజాలోని
రాజపుత్రులలోని ప్రేమనకుమారుడ నిప్పు
ముట్టకొనెనని. ప్రేమనలోని గదిలో కొందరుండిరి. తలుపు
తెరిచియుండలేదు. మూయబడియుండెను. ముందువారికి కొంత
తలతుకు కనుపించి విమలమహాదగ ఇంటికి నిప్పుముట్టకొని
మండిపోవుచుండెను. ఎవరుకచ్చి సాహాయ్యము చేయుటకు
పూర్వమే కొంతకాలిపోయినది.

ఇటీవల డిల్లీలో వేడి అధికమై ఉక్కగనుండెను.
ఇటుండిఉండి నిన్నరాత్రి బ్రహ్మాండమైన గాలి దుమారము
లేగినది. నాలుగు చినుకులుకూడ వడినవి. ఇంకను చుట్టుగా
నున్నది. మల్లి దుమారములేగిన లేగవచ్చును.

పోలీసు ఉద్యోగి ఇంట దొంగలుపరుట.

మియానుపల్లిజిల్లాలోని ఇసాలుసంధు పోలీసు పటుఇన
సెప్టెంబరు 29 న ఇంట దొంగలు దోపిడిగాండ్రి ప్రకేతించిరి.
ఇసాల్వేత్తుగారి బంధువుల గొంధరి జంపిరి. దర్బాపువై నీ
దొంగలు బన్ను జిల్లాలుకు చెందినవారిని తెలియజేచ్చినది. ఆరు
గురు ముద్దయులు అడిమలకల్లా మేజిస్ట్రేటు ముల్తాన ఆసదు
బానుగారిచే నెవారింక బడుచుండిరి. ముగ్గురు ముద్దాయిలొకను
కట్టుకడలేదు.

సుక్కారు జలాశయనంకల్పము.

బొంబాయి దొరతనమునా నీయద్యమును తలపెట్టిరి.
ఇండియాదొరతనము వారి యనుమతిగూడ బడసిరి. ఇదివరలోని
ప్లానునకు ప్రస్తుతపు ఏర్పాటులకును కొన్ని భేదములు కాన
వచ్చుచున్నవి. ప్రస్తుతము తూర్పుకట్టునందలి కాలువగూడ
చేర్చబడినది. దానుకట్టుట కేర్పాటు చేయబడిన స్థానము
మార్చబడినది. గొర్రెకొండ కొంతమూలమున దానుకట్టు నిశ్చ
యంకబడినది. ఇట్లు స్థానమును మార్చుచేయుటవలన తూర్పున
నండు కట్టుకాళువ కట్టికొలిపింపకమును కలుగ నేరదు.

ఒకవేళ వ్యతిరేకము కలిగినవో అందుకుకర్త ఏర్పాటులు
చేయ నిశ్చయించబడినది. ఈస్కిమునకు నుమారు 11 కొట్ల
రూపాయలు ఖర్చు అగునని మదిపు జేయబడినది. 62 లక్షల
రూపాయలు ఆదాయమురాగలదు. పెట్టుబడి సామ్యునై నూటికి
51.2 చొప్పున లాభమురచ్చును అని డెయిలీ గజెటు పత్రిక
వ్రాసెను.

ఫోర్టరీ కేసు.

బొంబాయి ఎస్టేట్ నేడు పోలీసుకోర్టులో నిన్నటితో
జూడ అరరాధా శ్లోచకకాభా ఇసాల్వేత్తు జైక్రిమి గారొక
యూరోపియను దేశీయునివై దగా మున్నగు చార్జీలవాఖిలు
చేసి ముద్దయని రిమాండులో నుండుమేజిస్ట్రేటుగారిని కోరిరి.
తాను తెప్పి నెంటు డబ్బు 25,000 రూ. అని చెప్పకొను
చు 25 వ తేదీని డిన్నా నీయారు అనుకర్తకుని ముపునందు
కొన్నిరస్తువుల బుచ్చుకొని అర్ధరూపాయన సంకేతముజేసెను.
ఈసామూల కామికి బంధునిమిత్రము స్త్రీయగు ఖగ్గులక్రింద
ఫిర్యాదియొద్ద 60 రూపాయలగూడ పుచ్చుకొనెను. తాను
జైక్రిమి అను హోటెల్లో నుండినను సాయంకాలము
వేలండిని బంధువునిము చెప్పి ముద్దయి వెడలెను. పాయంకా
లమున చెక్కురానియగు ఫిర్యాదివై హోటెలునకు పోయెను.
కాని అచట ముద్దయి గానరాలేదు. అంతరమున ముద్దయి
వాట్సువోటెలులో గానరచ్చెను. ముద్దయియొక్క నిజమును
చేరు భావము ఆల్ఫ్రెడ్ ఎడ్వర్ డి. టి. ఈతడు 18 వ
మాసాగురు కటూమ్యుగో నైరుతుగనుండి ఆ కటూలమునుండి
1910 సం॥ ౩ వారసోయెను. అని ఇన్వెస్టిగేటర్ జెఫ్ఫీగారు
తమ దరఖాస్తున విన్నవించిరి.

కానెల 8-వ తేదీవరకు పోలీసువారి యధికమున
నండు మేజిస్ట్రేటుగా బాధ్యతవహించెను.

రివాల్వరుల చోరి.

ఆముగ కానెల కాభానా రీకీంగి కేసులకు దర్బాపు
చేయు చున్నాడు:—ఆర్ రొదా కంపెనీవారికి బెనిఫిక్టరు
అను స్త్రీయగు ద్వారా వచ్చుచుండిన రివాల్వరుల పెట్టెనుండి
రెండు రివాల్వరులు దొంగిలించ బడినవి. హోరాలలోని బెన్జి
కామలోని ఒక కటూకమునందు రెండుకుపాకి ముక్కలు కాన
వచ్చినవి. గొలచారి (హోర) లో నుండు ఒక చెరువు నుండి
50 తూటాలును ఒక పెట్టెపీచుబడినది నడిచులోని కాంతిపూత
న ఒక చెరువునకు పోకి చేరలుకొరికినది. ఈ విషయములన్ని
యు ఆముగ కానెల కాభానా దర్బాపు చేయుచున్నాడు.

ఇరువదియారు బందిపోటులు.

బద్వాకజిల్లాలో ఏప్రిలునెలయందు 26 బందిపోటు
కేసులు నమోదుఅయినవి. దొంగకేసునలంప పోలీసువారు
బలమును యత్నము జరుపుచుండిరి. అయినను ఈనెలలో 8 కొం
గతకములు జరిగినవి. ఇంతవరకు 150 నుండి అరెస్టుచేయబడిరి.
దొంగిలించబడిన ఆస్తియందు కొంతభాగము కొరకెట్లు తెలి
యవచ్చినది. ఈదొంగతనము లన్నిటియందును నుమారు 22
తేలరూపాయలు ఆస్తి అపహరింపబడినవి తెలియవచ్చినవి.

న్యూఇండియా పత్రిక ధరావతు.

కాంగ్రెసు కమిటీవారి యసమృతి.

కల్కత్తా మే 30:—చలబాగు కాంగ్రెసు కమిటీ
వారు నిన్న సామంకాలము సభచేసి ఈకొరింద తీర్మానమును
అమలించెంటుకు పంపుటకై నిశ్చయించిరి.—మొత్తీభుభక్తియు
హిందూదేశపు ప్రజలపట్లు వాత్సల్యమును సంకేతరహితము.
అట్టి మిత్రముండి చెప్పి ప్రదర్శించెనువారు ధరావతు కొరట
మాతంతయు కచ్చుకమున్నది ఆకర్షణము గలిగించినది మేము
నందరూపాయలకు పంపుచున్నాము. స్వీకరింపుడు.
ప్రజలొక సభకు కూడలేదు నలచినారు.

కోయంబుత్తురు

కోయంబుత్తురు మే 30:—న్యూఇండియా పత్రికనండి
దొరతనమువారు ధరవతు కోరినందుకై ప్రజలు రిమయగ్రి
నామును, విచారమును తెలియవచ్చుటకు నిన్న సాయంకాలము
విక్టోరియాపురియందునాననభవేసిరి. జిల్లా ప్రజలసంఘపు కార్య
దర్శియు స్త్రీదరును, మినిస్టరు పమ్యువనునకు కే రాధాకృ
ష్యయు స్త్రీదరును, ఆగ్రానవాధిశ్యముహింపించిరి. ఎం
ప్రజలయ్యరు వివి గారు ఆగ్రానవాధిశ్యముహింపించిరి. ఎం
వి. మి. నా. టి. నుండని మొదల్యారు, ఎ.కె. ఎస్. రామస్వామి
వి. మి. నా. టి. నుండని మొదల్యారు, పి. ఎం. చక్రపాణిశెట్టి
ఆయ్యంగారు, పి. పి. శారాయనారావు, పి. ఎం. చక్రపాణిశెట్టి
ఆర్. కే. పంపుఖము, జి. ఎం. రామచంద్రశెట్టిగారు సభ
ఆర్. కే. పంపుఖము, జి. ఎం. రామచంద్రశెట్టిగారు సభ
యందు పాల్గొనిరి. దొరతనమువారు తమము తమవులు
చేసికొనలసినదని తీర్మానించిరి. సభయందు బాప్ చక్రపాణి
అనినెంటుకు, అభిర్యదించిరి.

TELEGRAMS.

German Food Shortage.
Significant Admissions.

LONDON, May 29.
AMSTERDAM.—Significant admissions regarding the food situation were made in the Reichstag. The Government representative emphasised that there was a sufficient quantity of potatoes available, but not an excess number of cattle, which had declined by twenty-one per cent, since December 1st, 1915, and the number of pigs had likewise decreased. The greatest possible restriction on consumption would shortly be necessary. A National Liberal Deputy pointed out that Germany's stock had decreased by three million head in a year and scarcity was looming ahead. He urged mass-feeding of the population.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, May 29.
The following telegram dated the 27th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

Activity on the British front is confined almost entirely to mining and artillery. The enemy exploded a large mine at Faricourt. Underground operations continue about Loos salient. Mutual bombardment continues at many points.

The struggle is slowing down before Verdun, though it continues without interruption on the left bank of the Meuse. Beyond an attempted attack upon Morhomme, which the French stopped as soon as it began, only very violent artillery duel on the front at Avocourt Wood, Hill 304, and Morhomme and an intermittent bombardment on the French second lines are reported. On the right bank the French counter attacked and recaptured an element of trench lost on the previous day between Haudromont Wood and Thiaumont. The enemy attempted a fresh assault on the outskirts of fort Douaumont, but machine gun and infantry fire prevented him approaching the trenches.

The Austrians, persisting in their impetuous attacks between the Adige and Valtellina, sustained another bloody defeat. An intense concentration of artillery caused the Italians, after repulsing an attack to evacuate an advanced position on the Asiago sector. The Austrians also attacked in the Asiago sector and the Sugana Valley, but obtained no success.

General Smuts reports having occupied Ruwa Leger and Lembeni, 26 and 20 miles south of Kahe on Usambara Railway, and also Ngutw, 8 miles south-east of Lembeni.

Destructive Fires at Delhi.

DELHI, May 29.
A fire broke out last night at about 8 p.m. in Sudar Bazar in the Godown of one Alli, a hide merchant. A violent storm was raging at the time, which caused the fire to spread rapidly to the adjacent houses. The fire engines were not able to do much good, as there were no water-pipes near by, and the wells, which were at a good distance, could not supply sufficient water. The fire was brought under control by midnight, when the storm too had subsided. By then about 2,000 dwelling, mostly huts, had been burned. Another fire is reported from Malkaganja. The scene of the fire was the Rajput Police station. The occupants were inside the room with doors closed. Suddenly a light was detected and very soon it was discovered that the house was on fire. The whole was house consumed before any help could reach.

After a spell of the hot and stuffy weather, Delhi experienced a violent dust storm last night attended with a slight shower of rain. The sky is still cloudy and there are prospects of another storm.

Hardinge Treat for Children.
An Explanation.

SIMLA, May 29.
With reference to the circular letter to hospitals recently issued by Colonel Hendley, I. M. S., in connection with this year's treat for children in hospitals in India on the anniversary of Lord Hardinge's birthday, it should be observed that this treat is paid for by the interest on the one and a half lakhs of rupees put aside by Lord Hardinge out of the thank-offering subscribed by the public on the late Viceroy's recovery. The treat this year will be on the same lines as those indicated by Lord Hardinge, and no further subscriptions are required. The co-operation invited by Colonel Hendley is merely in the laying out of the funds remitted to the institutions concerned. It is hoped this year to spend about two rupees per child, which should be sufficient to provide each little one with a treat that will lighten its hours of suffering.

Punjab Council's Next Meeting.

SIMLA, May 29.
A meeting of the Punjab Legislative Council will be held at Barnes Court, Simla, on the 12th June 1916 and business will include (1) Taking oath of allegiance by members (2) appointment of a Select Committee on the District Boards Act Amendment Bill and (3) election of the members to the Imperial Legislative Council by non-official members.

A Cheque for Rs. 15,000.
For St. John Ambulance.

SIMLA, May 29.
PRESS NOTE.—The Indian Council, St. John Ambulance Association, gratefully acknowledge the receipt through F. G. Rowland, Esq., I. C. S., the District Officer of Saran, Chapra, of a cheque for Rs. 15,000 which represents money recently collected from the people of that place. It is suggested that the amount be utilised for the purchase of a Motor Ambulance, and that the balance be spent on providing hospital equipment for sick and wounded arriving in India.

Calcutta.

Theft of Revolvers.

CALCUTTA, May 29.
The Arms Act department are enquiring into the following cases of loss and recovery of arms reported of late. Two five chambered revolvers were found missing from a case for Messrs. R. B. Rodda and Co., per steamer "Benefactor." Two barrels of guns have been recovered from a tank in Eriday, Bannerjee Lane, Howrah. A few days ago, a packet of 50 revolver cartridges was recovered from a tank at Colabari Howrah. A barrel of a gun bearing no number has been recovered from a tank at Santipur, Nadia, by one Hazari Halo of Malopara while fishing in the tank with a net.

26 Cases of Dacoity.

A record number of dacoities were committed in Burdwan district, during the month of April, no fewer than 26 cases being reported. Twelve dacoities are stated to have been committed in the jurisdiction of two police stations. In spite of vigorous police measures, eight more dacoities were committed in the course of the first three weeks of the current month. Altogether 150 arrests have been made, and some stolen property is stated to have been recovered. It is understood that property valued in all at Rs. 22,000 has been stolen in the course of the dacoities mentioned.

A Marine Court of Enquiry.

To Enquire into the "Pobha" Disaster.

CALCUTTA, May 29.
In connection with the sinking of the Amingaoon Tezpur mail steamer "Pobha" which took place above Borcho-laght on the 4th May, 1916, the Chief Commissioner of Assam has appointed under section 31 of the Indian Steam Vessels Act a court of enquiry consisting of Mr. F. Jackson, I. C. S., Magistrate, Darrang (President) and Messrs. O. H. Desenne, Superintending Engineer, W. Govan, Joint Steamer Agent, Tezpur, and Commander E. C. Horden of the Assam Government steamer "Brahmatkund" (members.) The Court will sit at Tezpur on the 14th June, 1916. Captain Macphail, Marine Superintendent, Bengal Nagpur Railway has been deputed to watch the proceedings on behalf of the Government of Bengal.

The Steamer Company reports that an attempt was made to get at the wreck which is located at about 400 feet off the bank in 42 feet of water in order to recover the mails and any dead bodies that could be found, but that the current in the Brahmaputra was too strong to allow of a diver being sent down for the purpose. Eleven persons were saved and of those drowned the names of ten have been discovered.

Bombay.

The New Government of India Bill.

Distinguished Ex-Judge's Opinion.

BOMBAY, May 29.
In connection with the point in the new Government of India Bill as to which objections have been raised, Sir Narayan G. Chandavarkar, late Judge of the Bombay High Court, writes to the "Times of India" as follows:—"The new amendment raises and revives the controversy which raged in this presidency from 1871 to 1873 round the Bombay Revenue Jurisdiction Act of 1873. There is a body of literature, both official and non-official appertaining to that Law, to which it would be highly instructive to turn at this moment, when a sweeping change imperilling the most highly cherished right of British subjects in India is sought to be made in such a manner as to strike at the very root of the most beneficent feature of British rule and law in this country. The controversy rose out of what is known as the Kanara Land Survey Case. Government having sought in 1869 to enhance the assessments on ryotwari lands in Kanara district, the ryots repudiated the right claimed by the Government to enhance on the ground that Sir Thomas Munro had, at the beginning of the century, when the district was conquered from Tippoo Sultan, brought back the ryots, who had fled away on account of Tippoo's tyranny, and got them to settle on lands for cultivation on the pledged guarantee that the Government would not thereafter enhance assessments. Suits were filed against the Government and tried in the High Court of Bombay. Sir Michael Westropp, the then Chief Justice, with another Judge, presided at the trial in the High Court. They held that the suits were, indeed maintainable against the Government, but that the ryots must fail, because the guarantee given by Sir Thomas Munro was unauthorised and "ultra vires" as it had not the sanction of the East India Company. As a consequence of that ruling, which upheld the right of the ryots to sue, but nonsuited them on merits, the Revenue Jurisdiction Bill was devised, having for its object the disabling of suits in cases arising out of revenue settlements and the status of Government as paramount landlord. There was vehement opposition to the Bill. A public meeting was held in Bombay to protest against the Bill as an encroachment on the rights of the subjects. Public meetings in the mofussil followed. The "Times of India" and the "Bombay Gazette" rendered yeoman service to the opposition of the bill, which had a restricted scope, because it only affected the relations of the Government to ryots, and land tenure. It was stigmatised as a piece of legislation which legalised despotism and as the thin end of the wedge, and to the best of my recollection I believe Sir Michael Westropp wrote a minute with characteristic fearlessness and independence, disapproving of the principle of the Bill. Now, after nearly 45 years, the principle of that Act is sought to be extended, and the prophecy as to the thin end of the wedge is being realised, and that at a time when the Empire is in the throes of a world-war and we are all admonished to eschew controversial questions. Is this statesmanship? There is this crucial point. The amendment to the Government of India Acts seeks to effect a change in a customary law which, binding on the East India Company, was inherited, so to say, by the Government of India when the British Crown took over the Government from the Company and guaranteed to the subjects, by the Queen's Proclamation, a faithful adherence on the part of the Crown to all previous obligations of the Company. It is most unfortunate that a sweeping change of this kind is sought to be made, as to which there has been no waiting on the part of the Secretary of State to ascertain public opinion in India. What becomes of the blessing of the security of property after this?"

Inquiry Bureau of the Bombay Y. M. C. A.
To Deal with Cases of Missing.

BOMBAY, May 29.

The Bombay Y. M. C. A. has been running an inquiry bureau for soldiers since the end of March with His Excellency the Governor as its responsible head, the British Red Cross Society having written to Lord Willingdon early in March requesting him to start an enquiry bureau in Bombay to deal with cases of missing in Mesopotamia. The scope of the Bureau is extensive. Constant inquiries arrive from Red Cross Society in England. Hitherto 500 such inquiries have been received of which Y. M. C. A. has been able to answer 70 satisfactorily.

European Charged with Forgery.

BOMBAY, May 29.

At the Esplanade Police Court, to-day, before Mr. Khairaz, Third Presidency Magistrate, Mr. Jeffries, Inspector C. I. D., placed a European dressed in the uniform of a military officer on the charges of forgery and cheating and applied for the remand of the accused in Police custody for further enquiries. Mr. Jeffries, in his application to the Magistrate alleged that the accused on the 25th instant representing himself as "Lieutenant W. J. Drake of the R. A. Depot, Kamptee" went to the shop of Dinshaw Namar, a provision dealer at Crawford market and arranged for the supply of dry provisions cigarettes, etc., for a depot at Kamptee. He gave orders for goods valued at Rs. 2600 and signed the name of Lieutenant W. J. Drake on the order form. He also took from the complainant Rs. 60 to pay freight on goods to Kamptee. Accused who gave his address as "Hotel Majestic" promised to send a cheque in the evening. As the cheque was not forthcoming the complainant went to the hotel to make enquiries when he found that no person of that name was staying in the hotel. Accused was subsequently arrested at Watsons Hotel. Mr. Jeffries further said that the real name of the accused is Thomas Alfred Edgar Sales and that he had deserted his regiment 13th Hussars in 1910. His worship remanded the accused in police custody till 8th June.

Bombay Share Market.

BOMBAY, May 29.

The market in cotton showed a weak tone at close. Business is limited, and there is no special feature. Centrals declined to Rs. 2,135 and Standards to Rs. 1,220 Colaba Land and Mill shares declined to Rs. 1320 and Crescents to Rs. 115. Currumbhoys steady at Rs. 252½ and Davids improved to Rs. 477½. Fazulbhoys steady at Rs. 493½ and Indore Malwas steady at Rs. 270. Indian bleaching firm at Rs. 158½, Madhowjis weak at Rs. 1435; Swadeshis firm at Rs. 1667½. In the Bank shares the Bank of Bombay is firm at Rs. 1540 and the Bank of India at Rs. 70. In miscellaneous shares Bombay Burmahs are steady at Rs. 905, Tata Iron and Steel (ordinary) quiet at Rs. 175 and (deferred) at Rs. 695. Tramways steady at Rs. 233½ 3/4 percent Government paper is quiet at Rs. 80 and small pieces at Rs. 80½ for buyers.

Central Provinces.

A Maratha Weekly's Security Enhanced.

NAGPUR, May 29.

The District Magistrate of Nagpur has increased the security of the "Maharashtra" a Marathi weekly from Rs. 5000 to Rs. 2000 under the Press Act. The further publication of the issues of the paper is to be suspended pending deposition of the security. An article on indentured labour was considered objectionable. The paper has a circulation of more than two thousand copies.

LATEST TELEGRAMS.

LONDON, May 29.

The British correspondent with the French headquarters says:—The statement that two new German divisions at Verdun were withdrawn from the British front is incorrect. They came from Cambrai and were part of the German High Command's general reserve. Prisoners from these divisions state that this general reserve was to be used later for a grand final offensive at Verdun.

M. Sazonoff's Speech.

Dawn of a New Day.

LONDON, May 29.

The Petrograd correspondent of the "Times" wires an important statement made by M. Sazonoff, Russian Minister for Foreign Affairs, in which he said that he had read with the deepest gratitude and appreciation King George's address to the members of the Duma who visited England, and Mr. Asquith's historic words of greeting to the Russian guests. Mr. Asquith's announcement M. Sazonoff said, of complete Anglo-Russian agreement with regard to eastern affairs heralded the dawn of a new day in world politics and world diplomacy. Absolute accord between Russia and Great Britain meant that an alliance formed against a common enemy had become an alliance for all time based on a community of interests. In true Anglo-Russian friendship, the peace of the world was assured to our children and our children's children. The crystallisation of the idea that France, England and Russia could not be alienated had established the certainty that the Central Powers had lost, no matter how long they postponed the inevitable day. The conception that Russia entertained aggressive designs at the expense of Europe was as far as possible from the truth. With a southern outlet irrevocably secured, with her boundaries suitably adjusted, with fellow Slavs assured their dues and with the aims of Russia in the west fulfilled, Russia did not stand as a menace to Norway and Sweden. The recent agitation regarding the Aland Islands had been happily dissipated. It was impossible at present to outline the full programme with regard to Poland, but she would receive just and equitable autonomy to the greatest degree, and her economic and industrial development would be adjusted.

THE GREAT WAR.

Yuan-Shi-Kai III: Poisoning Suspected.

KING'S INTENDED VISIT TO NAVAL AND MILITARY CENTRES.

German Food Difficulties: Attempt to Placate Masses.

BULGARS OCCUPY GREEK FORT: GREECE'S AGREEMENT WITH BULGRO-GERMANS.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

The New Derby.

LONDON, May 29. An additional probable starter in the New Derby is Valais Kidder by Clark. Canyon is slightly amiss and is a doubtful runner.

Decrease in Suez Canal Revenue.

LONDON, May 29. The Suez Canal report shows that receipts in 1915 decreased by 107,5725 sterling as compared with figures for 1914 and total tonnage through the canal decreased by 4,143,340.

A Joint Mediterranean Service.

LONDON, May 29. The Cunard and Ellerman have purchased the goodwill of the business of Messrs. Herbert Watson Manchesters and will maintain the joint Mediterranean service.

Vessels Sunk.

LONDON, May 29. The Steamers "Hercules" and "Moravia" and the Italian sailingship "Rita" have been sunk.

Whitsuntide Holidays Postponed.

LONDON, May 29. After private conference with Mr. Lloyd George representatives of Labour Unions and munition workers unanimously recommended that the whitsuntide holidays be postponed for two years.

Married Men begin to Report for Service.

LONDON, May 30. Married men between the ages of 27 and 34 begin to report for service to-day. It is intimated that no non-combatant service is open.

Withholding Food Stuffs.

President of Board of Trade's Assurance.

LONDON, May 29. In the House Commons Sir Richard Essex drew the attention to the increase in prices of tea owing to the operations in London market. The Runciman said he was making careful enquiry with a view to determining what action was appropriate. He hoped to be able to make a statement very shortly. If there had been any withholding of foodstuffs the Board of Trade would exercise its powers.

Taxing Foreign Securities.

Chancellor's Determination.

LONDON, May 29. Mr. McKenna moved that an additional income tax of two shillings be imposed on foreign securities privately held which the Treasury was willing to purchase. He explained that supply of American securities had dwindled to a trickle principally because a spur was required to remind people of their duty to their country. He was convinced that step would be successful but if it was not he would ask for further powers even to twenty shillings in the pound.

King's Visit to Naval and Military Centres.

LONDON, May 29. King George is visiting Portsmouth and other naval and military centres. His Majesty is returning to London on Wednesday.

Mr. Lloyd George's Proposed Visit to Ireland.

LONDON, May 29. Mr. Lloyd George continued negotiations with Irish leaders over the week-end. He goes to Ireland during the recess. It is understood that he will visit Belfast.

Attack on Government.

By Mr. Churchill Expected.

LONDON, May 30. The business of the House of Commons this week includes the Consolidated Fund Bill. A debate on Lord Kitchener's salary is awaited. It is understood that Colonel Churchill, Mr. Ellis Griffith and Sir Arthur Markham will speak and that in view of the expected attack Mr. Asquith himself will reply.

Under Secretary for War's Son Wounded.

LONDON, May 29. Mr. Tennant's son Henry who is in the Royal Flying Corps was severely injured in a flying accident yesterday morning. The pilot captain Grimejoces was killed.

Royal Artillery's Bi-Centenary Celebration.

LONDON, May 29. The Bi-centenary of the Royal Artillery was celebrated by a commemoration service in the garrison church at Woolwich yesterday. General Haig in a special order pays tribute to the artillery's discipline and devotion to duty.

Canadians' New Commander.

LONDON, May 29. Sir Julian Byng has taken command of the Canadians at the front.

France.

War on Merchantmen.

French Liner's Escape.

LONDON, May 29. MARSEILLES.—The French liner "Moulouya," which has arrived here, was chased for fifty minutes by a submarine in the Mediterranean. She escaped by steering a zig-zag course at full speed.

FIGHTING ON BRITISH FRONT.

Failure of Enemy Raid on Trenches.

Effective Work of British Artillery.

LONDON, May 29. A British communique says:—Last night, after a short heavy bombardment, the enemy raided our trenches east of Callonne. The attempt failed, not one of the enemy entering our trenches. An enemy patrol was put to flight near Hebuterne, one of the enemy was killed. Early in the morning the enemy heavily shelled area south-west of Zillebeke with gas shells and also shelled our communication trenches. The enemy blew up mines south east of Neuville, St. Vaast, south of Loos and east of Souchez. Some damage was done to our trenches, but there were no casualties. There has been more than usual hostile artillery fire at Fricourt, Metz, Hohenzollern and St. Elloi. We shelled trenches west of Beaurains opposite Hannes camps with good effect. The enemy's trench mortars were active about Authville and Serre and the quarries. Our aeroplanes accomplished much useful work. Enemy aeroplanes were inactive.

French Artillery Activity.

Violent Bombardment of Morthomme.

LONDON, May 29. PARIS.—A communique says:—French artillery blew up an ammunition depot in the Ville-sur-Tour region. There was violent bombardment of the entire Morthomme region and west of Thiaumont, but no infantry action on the right bank of the Meuse. There was intermittent artillery firing on the remainder of the front.

Still Intensely Hammering at Verdun.

LONDON, May 29. PARIS.—The French and German batteries are still hammering intensely at Verdun. There is marked activity at night-time. The communique says the Germans in the evening debouched from Corbeaux Wood but were completely repulsed by artillery and rifle fire. The second attack at midnight was also defeated.

Artillery duel at Vaux was exceedingly heavy. The French batteries southward of Roye wrecked German first line works in the region of Beauvraignes.

Fifteen Air Battles.

Our pilots yesterday engaged in fifteen air battles. Two German machines were brought down. A French range finding aeroplane also was attacked northward of Aisne by a Fokker which fired a thousand shots at him. Nevertheless the pilot brought the bullet riddled machine into the French lines pursued by his assailant. Suddenly another French aeroplane arrived at full speed and brought down the Fokker at a range of thirty yards.

Our motor anti-aircraft guns destroyed two German aeroplanes west of the Meuse.

Russia.

German Activity in Russia.

Preparations for Russian Attack.

LONDON, May 29. PETROGRAD.—Prisoners state that the Germans are working furiously in their rear on the Russian front in anticipation of an attack. They have constructed two railways from Mitau to Shavle and from Memel to Muraviev respectively and established a great branch of Krupps at Mitau and are transforming Libau into a first-class naval base.

German Offensive Repulsed.

LONDON, May 29. PETROGRAD.—A communique says:—On the Western front south of Lake Drisviaty a German offensive, preceded by violent artillery preparation, was repulsed.

Fire at Vladivostok.

LONDON, May 29. A fire at Vladivostok has destroyed large quantities of cotton recently landed and also rubber.

Italy.

Failure of Austrian Attacks.

Italian Activity.

LONDON, May 29. ROME.—A communique says:—Desperate Austrian attacks at Lagarina, Rio Cameros and Buole failed. Elsewhere there were only artillery actions. The Italian dispersed many enemy concentrations and marching columns. The enemy continued to exert strong pressure in the Asiago, Assa and Galmara valleys. On the 26th in the Strigno Basin the Italians captured 157 prisoners, three hundred rifles and a section of machine guns, which were immediately turned on the enemy. There was successful mine fighting on Monte San Michele, where a stretch of enemy trenches was wrecked and the occupants wiped out by machine guns.

Greece.

Bulgars Occupy Greek Fort.

A Bulgar-German and Greek Protocol.

LONDON, May 29. SALONIKA.—Twenty-five thousand Bulgarians crossed the frontier at Rupel Pass and occupied a Greek fort at the entrance of the Ytruma Gorge, also the station and bridge at Demirhissar. The Greeks withdrew without resisting, except in the case of one company, which fired twenty-four shots and then retired upon order from Athens. German and Bulgarian officers on Thursday waited upon the Greek Commander at Rupel and intimated that, in order to assure the Bulgarian left against an attack by the Allies, they proposed to occupy the fort in accordance with the principles of neutrality as interpreted at Athens. They demanded the withdrawal of the Greeks within twenty-four hours. The Commander telegraphed to Athens, after which a protocol was signed in which the Germans and Bulgarians pledged themselves to restore the fort as soon as the reason for its occupation had disappeared. The Germans and Bulgarians are also showing great activity at Xanthi, otherwise Eskidze, north-eastward of Kavala, where they are collecting pontoons, &c., with a view to crossing the river Mesta.

Africa.

British Advance on Lakes Nyasa

and Tanganyika.

LONDON, May 29. Brigadier General Northey reports that on the 25th his troops advanced twenty miles into German territory on the whole of the lakes Nyasa and Tanganyika. The enemy were retiring towards Newlangenburg.

General Smuts Report.

General Smuts reports that a column has occupied Same on Usamba railway. Another column occupied Lesara eighteen miles west of the railway. Enemy are retiring southwards.

JAPAN.

Count Okuma Decides to Resign.

LONDON, May 29. TOKIO.—Count Okuma has intimated that he will soon resign and Admiral Kato will probably succeed him.

China.

Yuan Ill: Poisoning Suspected.

LONDON, May 29. It is reported that yuanshihkai is very gravely ill and poisoning is suspected.

United States.

PRESIDENT WILSON'S PEACE SPEECH.

What Might Have Happened.

LONDON, May 30. LATER.—In the course of his address to the League to enforce Peace, President Wilson in an interesting passage said it was probable that if it had been foreseen what would happen, what alliances would be formed, and what forces would be arrayed, those who brought on the great contest would gladly have substituted a conference for force. Had the United States been given an opportunity of apprising the belligerents of the attitude which it would be her duty to take and the policies and practices against which she would feel bound to use all her moral, economic, and in certain circumstances even her physical strength, her contribution to a Council which might have averted the struggle would have been considered worth weighing and regarding.

Germany.

The Government's Difficulties.

Inter-State Complications.

LONDON, May 29. Evidence continues to accumulate of the German Government's great difficulties in connection with the food question, especially owing to inter-State complications. The decision of the Food Minister overriding local State food export prohibitions is deeply resented; indeed, several Governments, including the Bavarian, have refused to be bound by the decision. The Chancellor has therefore gone to Munich to confer with the King and the Government. He will subsequently go to Stuttgart and Karlsruhe, and it is expected that the Food Minister will be compelled to revise the whole scheme of organisation. Meanwhile the appointment of a Socialist, Doctor August Mueller, as a member of the Food Bureau is significant of the Government's desire to placate the masses. He is the first socialist to occupy an important post in the German Government.

స్త్రీజనమునకు ముఖ్యమగుభూషణము.
చక్కనితలకట్టు.
వట్టువలే, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనిశిరోజముల
కోరిని స్త్రీలుందురా?

కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు)

స్త్రీలకు తప్పనిసరి. పెదదూకుకు మెదడుకాకులకును స్త్రీలకును,
చెప్పబడలేదు. ఉష్ణాధికమునకు తలచల్లబడును, నొప్పిపోవును, బట్ట
తల బాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న నువాసన లలింతును.

మైసూరు వస్తుప్రదర్శనమున బంగారుపతకము

బహుశయి బడసింది. దీని ప్రాధాన్యము విశేషముల బాగుడు కిదియేదానిను. దీనిక గృహంబీయ పూచీలు, ఇయ్యనీల.
దేశమందంతటను వాడబడుచున్నది యొకటియే. ఇంతవరకు వాడి చూడకున్నవో వెంటనే వాడుడు. నిత్యముగాగ సంతోష
మును గలిగింపగల గొప్పవరము. ఒక్కసారి వాడినవో ఎల్లప్పుడూను మీరే విడవరాదబాలరు.

హెచ్చరిక:- కామినియా ఆయిల్ అడిగినప్పుడు కొందఱు మోసగాండు ఏదో యొక సామాన్యపు నూనె చూపి
"ఇది చాలమంచిది. మిక్కిలి చాక" యనికెప్పి దానిని కొనుదూరి తిప్పుచున్నారట. ఆమాటలచే మోసపోకుడు. ఆ నూనె
లతో వారికి మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండుటచే అట్లు చేయుచున్నారట. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టరు మాట్లాడు చూచి
కొనుడు.

ఒక సీసా రు 1-0-0. ఐ. పి. రు 0-4-0
3 సీసాలు రు 2-10-0. ఐ. పి. రు 0-7-0

సోలువజెంట్లు, అంగ్లో. ఇండియన్ డ్రగ్స్, అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

55, శామ్మునీడ్ మార్కెటు, బొంబాయి

మదరాసు ఏజెంట్లు- నవాతా పురుషోత్తం మూర్తి, 29, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిలా

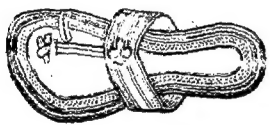
అతనికుభృత రక్తచూరణ జనించుబాధ్యములకు కీరీటుకంటి మందు. కుకపులను, మచ్చలను, గండమాలలను
తుండ్రను, పాలనొప్పులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

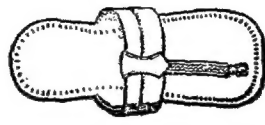
28

కనావధిసారసవరిలా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యకవ్వకను అన్ని విధములైన రోగములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్మిదబుధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రీకరమును. శరీరాలోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవరకు మందుటకు 4 టేబుల్ స్పూన్లలో అమృతమును.

ప్రాప్తియరు:- పి. డి. సావంత్, ౧౪౪, చననవాడి నం ౨ బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

చెప్పలు టోకుధరకే ఇవ్వబడును

సం	కాటగరీ	సరముకొరము	వేలి ఉంకరము	సామాన్యమైన మడమ	ధర	జత
" 5004	కేకంక	సరముకొరము	వేలి ఉంకరము	సామాన్యమైన మడమ	1-15-0	"
" 5005	"	నిండుకొరము	"	"	2-4-0	"
" 5010	పాత్రాబా	సరముకొరము	పాత్రాబాగు మందుకన్న నోజుకట్టు	మందపుడమ	2-12-0	"
" 5014	"	అంతాకొరము	"	"	2-14-0	"
" 5020	బెంకూరు	సరముకొరము	ట్రెక్తో కట్టు	"	1-12-0	"
" 5021	"	నిండుకొరము	"	"	1-15-0	"
" 5035	మద్రాసు	సరముకొరము	జీడి	"	1-15-0	"
" 5036	"	నిండుకొరము	"	"	2-4-0	"
" 5055	మధుర	సరముకొరము	"	"	1-15-0	"
" 5056	"	నిండుకొరము	"	"	2-4-0	"

ప్రతిఅర్థకు వెంటనే సామ్య కంపకోరెను.

ఒకడెజుబాబు కొనువారికి మాటికి పదిచొక్కన కమిషనీయబడును.

క్రొం లెడర్ కంపెనీ, వల్లవరం, మద్రాసు.

మా చిల్లర యేజెంట్లుగు (మెసర్స్ మేసక్, స్మిత్ అండుకో, హంటుకోడ్, మదరాసు) కట్టకూడ దొరకును.

గ్యాల్వీస్ మోటారు పాఠశాల

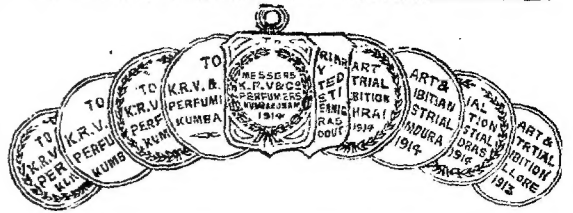
మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయు
గలుగు తరివీయుదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చునో యేయేభాగములు బోధింపనుట్లుచేయునో అని చెడి
కోయినపుడు స్వల్పముగాచేయి రివేరులను యాయంకముల
కెల్ల అభ్యాసభూమికలుగా ముసాఫరాలో, యూరోపియన్
కోరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది తెండు మానవములలో నేర్పించి
గర్వ మెంటువారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించి కంతులను,
యందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

తెలిగ్ల క్లాసులు బాస్ నెల 1వ తేది నుండి ప్రారంభమగును.
క్లాసులో చేరవలిన విద్యార్థులు మే 81 వ తేదిని గాని
అంతకు ముందుగాని ధరభాగము చేసికోవలయును. పాఠ
శాల విద్యార్థులు కోరినవో నివసించుటకు తా వొంగుదును.
ఈ క్రింతు నడచారించువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాల్వీస్ లండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

అపూర్వమైన గంధములు

1. త్రివర్ణప్రదీపిక:-టీకా తాత్పర్య విశేషార్థ
సమన్వితం, అరవమునుండి తెలుగులోనికి భాషాంత
రీకరింపబడినది, ధర్మకాండ 1-0-0
2. త్రివర్ణప్రదీపిక:-అర్థకాండ, మన పూర్వము
కు రాజకీయవిషయములందు గల ప్రభావమును
దీక్షవలన నెఱుంగుకచ్చును 1-4-0
3. ఆర్యవిద్యారామస్యము:-చననము 0-12-0
4. ఈశ్వరదర్శనము:- " 0-12-0
5. సనత్కుజాతీయము :-శంకర భాష్యాంధ్ర
టీకా తాత్పర్య సమన్వితము 0-12-0
6. సంస్కృతభారతము:- ఆంధ్రాక్షరములు
18 వర్ణములు, నిర్ణయ మైన ప్రతి 18-0-0
నిత్య కర్మాప్రకాశి ముక్తిగంధములు, పోటీనైద్యగంధ
ములు, అది శంకరాచార్య, గాయత్రీ మున్నగు పటములు
మాదగ్గల లభించును.
కలయవాడు:-మా నేజరు స్వధర్మప్రకాశిని,
గుంటూరు, అని వ్రాసేది.

అతిపుష్కలమునకు తగిన శిశోహాస నివారణి యే ?

మన చందనాది తైలము

ఈతైలమును వాడమునకు తెండు కడవలు ప్రాతః
కాలములో రామకొని స్నానముచేసినయెడల పిత్తవీరు దిగును
కన్ను మంటలు, కపాలపుష్పం, ఒంటితిలనొప్పి, తలతిరుగుట
వెంటుకలు గాలుట, శమనమవుతున్నవి. తీక్షణమైన బుద్ధి
కలుగును. క్రయము డబ్బా 1-కి రూ 2-0-0

ఇదిగాక మానద్ర నువాసన కక్కపోడియు నువాసన
నున్నయు, శోబ్యుతును, నుగంధ స్నానసాధి, దేశాంగము
చందనపుడమ, అరగజా, కేసరిపుడమ, పునుగు, జవ్వారి,
అంబరు, మొదలైన వస్తువులు దొరకును. క్యాటలాగు కావల
సినవారె చాగొనవలెను. కే. ఆర్. వి. అండు కో,

నువాసన క్యాపారము, కుంభకోణము.

K. R. V. & Co.,

PERFUMERS, KUMBAKONAM.

ఆయుర్వేద ఔషధములు

అగస్త్యులవారి శ్రక్రియలు.

"అందవృద్ధి, బూరకాళ్ళ తక్షణ పరిహార".

7 పూటలలో మంచిగుణము. నిర్భయమైనది. ఇంకా
మేహవారినొప్పులు, వాయుపులు, వాపులు, నూతన నిలకడ
క్లిశ్ననొప్పులు, తిమిరము, అంగుష్ఠ కటివారములు, చిరకాలపు
నడుమనొప్పులు మొదలగు వాట్ల కమృత మిదియే? పుచ్చు
కొనిన వెంటనే గుణము తెలియవచ్చును. వెల రూ. 3-8-0.

"సర్వమేహకుష్ట కుఠారము"

ఈ సిద్ధౌషధము, మేహవైర్యజాతిమచ్చలు, గజవర్ణ
ములు, కాళ్ళచేరులు, ముక్కు, చెవులు, కండ్లు మొదలగు
అంగములను తిరిగివేసివేణుములు, అద్దెజ్జలు, బిళ్ళలు, సవ్యాయి
నంబంధముల కొలుకులు, వీట్లకు దివ్యాత్మరము. రక్తశుద్ధికి
రాజువంటిది. 10 రోజులలో అపరిమితమైన గుణ మిచ్చును.
10 రోజులకు, వెల రూ. 5-0-0 5 రోజులకు వెల రూ. 3.

వైయావధములచే గుణముచేసియెడల సామ్య వాతను కంతులను.

ఈ వైయములు క్రిందిపుస్తకాలయమున దొరకును.

శ్రీత్యాగరాజశతకీర్తన స్వరావళి

స్వర, తాళ, గుణ, సామ్యభాగములలో చూపింపి
చక్కనిబెండు రూ. 3-8-0

గంధకర్త "ప్రాచీన సంగీత పుస్తకశాల"

8/12, ఆలంగాట్రాపిల్లవీధి, తిరువల్లిక్కణి, మదరాసు.

జ్యోతిశ్శాస్త్రమున జాతక భాగము

మాయవారు వాటిజాతకముయొక్క నకలుగాని నుయైన
జననకాలము, లేదే గాని వాగిని కంపించవలెను. అట్లు పంపిన
యెడల జాతకము పుట్టినది ఎగాయతు ఇప్పటివరకు జరిగిన
యావత్తుఫలములు అనగా జాతకునియొక్క రూపము, ధనము,
భూమి, కళత్రము, సంతానము, ఉద్యోగము కైరాలు వీటిలో
ప్రత్యంశము వ్రాసి 1రూపకు వి.పి.గా కంతులను. ఇవి సరిగా
రేజువిచ్చినయెడల ముందు జరిగిబోవు యావత్తు ఫలములు
గల పూరాజాతకము కాస్త్రసమ్మతిగా వ్రాసి 3 రూపకు
వి.పి.గా కంతులను. వి.పి. ఖర్చుల క్రింద 2 ఆకాలు అదన
ముగా నగును. క్లిషణకాలముగాని ఆద్యోగముగాని. సరిగాను
వివరము గాను లేనియెడల జాతకములు వాగియబడవు.

అకెల్ల వెంకటేశాస్త్రి,

గోపాలపురము, క్రొత్తపేటపొట్ట,

గోదావరి జిల్లా.

శ్రీ శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

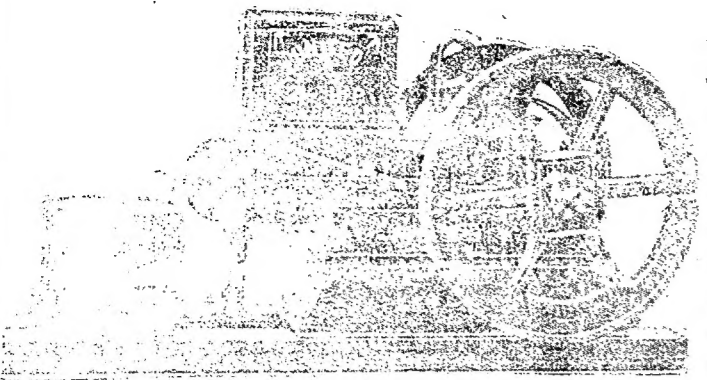
ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

అంధగ్రామికా కార్యాలయము,

పోస్టుబాక్సు నెం 212, మదరాసు.

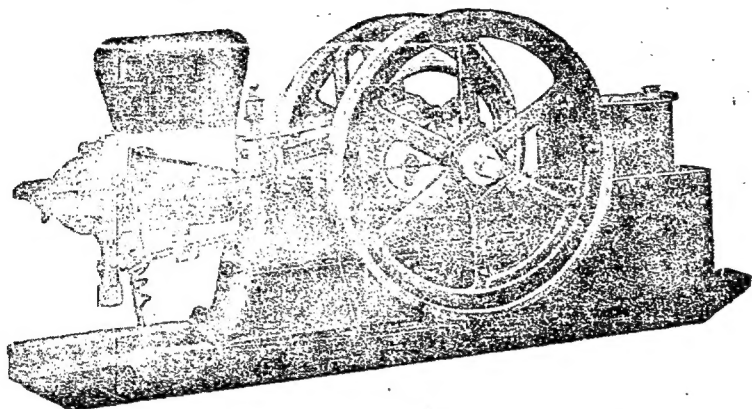
యునైటెడ్ పెట్రోలు యింజనులు, పంపులు

ఇదిగత కన్నాదు మనము కనియ
వియ యెరుగఁబడునదియ సాధారణ
మాగా నీరుతోడకొనుటకు ఉపయోగింప
బడుచున్న యెరుగఁబడునదియ సాధారణ
లన్నిటికంటెను ముఖ్యముగా పనిచేయు
బడుచున్నది. అతిస్వల్పధరలకు దొంతు
నదియ అయిన యీవిన్న యింజనులు,
సంపులు కర్మసాయదాగ్గులు, తిరిగి చిన్న
వివనలను స్వతంత్రముగా స్థాపించి
లాభములను పొంద గోరువారికి వార్ష
పాలిటి భాగ్యదేవతలవలె సహకారిని.

ఇవిచిన్న పిండియంత్రములను, నూనెయంత్రములను, ప్రియంత్రములను, ధాన్యపు యంత్రములను, సోడా
వాటరు మెషీనులను, అచ్చయంత్రములను నడుపుటకు అతి యుపయోగకరములైనవి.
ఇది కిరణనాయులుమీద ఆతిశయప్రకరముగా పనిచేయుచున్నది. యెరుగఁబడునదియ సాధారణ
వలయువారలు ఈక్రింది వివరములను సోదా ఏజెంట్లకు వ్రాసి యావత్తు సంగతులను తెలిసికొనగలరు.
డి. యల్. శాస్త్రి అండ్ కో, 20, సి. సెకండు లైను బిచ్, మదరాసు.
వ్రాసినది: బెజవాడ.

“ఆమెక్ కో” యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడువబడును

ఈయంత్రము నడపుటను నీ పిల్లవాడు అయిదు నిమిషములలో నేర్చుకొనగలడు.
చిన్న యంత్రసహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేయింపబడినది.
పంపులను, రంపపుయంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా ఫ్యాబ్రికలను, అచ్చయంత్రములను,
మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడవగలదు.
ఈ అతిమౌలికము, పనిచేయుచుట కగు న్యయములను చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6,
బి. హెచ్. పి. వరుకు రకమువారిగా మావద్ద స్థాకులొ నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును.
వెలులు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయుడు.
బెన్లు అందు కంపెని లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,
పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు.

188 మంచి ధాతువున్న మంచులకొరకు
ఇంత చీకటిలో ఇంతమన్నారా?
మదనమంజరిమాత్రము. 40మాత్రముల డబ్బి క్రయము త 1.
ముతసిద్ధముగా మంచులకు ఇంతిశ్రమను ఏల్ల
అనుభవించుచున్నారా? ఈమాత్రము బాల్యమున చెడునది
కడికెత లేపించుకొన్న యెట్టి అసాధ్యమైన ఇంధనము
సారము, సఫలకర్మము, బలహీనము, రక్తకోమము,
అజీర్ణము, ములంధము మొదలగు అనేక వ్యాధులను విద్యు
చ్ఛక్తివలె నిమిషములో పోగొట్టును. రాజశ్రీద్య వారా
మణిజీ కేకటి, 20, చీనబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

180 పుటల పుస్తకము. ఉచితము
ఆరోగ్యమున కాశ్వతనుభవించుటకు స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధులను ఆనుసరించుటవలననే కల్గుచున్నది.
ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి
తీరినాభ్యుదయ దృఢగ్రాతమును ఆయుర్యవృద్ధిని ఇప్పించు
ను. ఈ పుస్తకము ఇవాడుగా నీరుబడును. పోస్టు చార్జి
యు నుమే భరించింపెదము. వెంటనే వ్రాయుడు.
వైద్యశాస్త్రి మునీశంకర్ గోవిందజీ,
ఆశంకర్ గ్రామబోవధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

అమ్మబడును

బిట్టు, బ్రయిడిత్తో సహా సెమిమిలిటరీ జీనులు
జమిందారులకును, కలెక్టరులకును, డిస్ట్రిక్టుపోలీసుఆఫీసర్లకును,
వాడుకకు తగినవి. కొన్నిమాత్రమే గలవు.
కదిసంవత్సరముల లోపు పిల్లలకుపయోగము చిన్న సింగరుసైకిలు, దీని ప్రేము 16
అంగుళములు టైర్లు 24x1½ అంగుళములు, రెండు గంటలు, ఒకపంపు, బ్యాక్సీటు
వీటితో సహా గలదు. కిమ్మత్తు తెలిసికొనగోరువారు:—
ఏకాంబరం అండుకో, ముప్పంబు, అండు కవిమౌళివజంట్లు,
18, సెకండులైన్ బిచ్ మదరాస్.

అచ్చుతాంజనం డిపోవారి దినే వ్యవధములు.

రూ.ల.

జీర్ణరసాయనము మాత్రము. అజీర్ణమునకు	1 4
సజ్జగశిశు. ధాతుపుష్టికి	1 0
జ్వరహరి. జ్వరములకు సీసా 1-కి	0 12
మూలశంకకుత్రైలము డబ్బి 1-కి	0 12
కలరామాత్రము. నాంతిభేదులకు	0 6
తేలుమందు. తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0 8
దంతశూలహరి. పగ్గడబోలుకు	0 8
కర్ణశూలహరి. చెవిపోట్లకు	0 6
గజ్జికేత్రైలము. గజ్జి, చీడలకు డబ్బి 1-కి	0 3
వగుళ్లకుత్రైలము. శీతపగ్గుళ్లకు	0 6
పేలకుమందు. సీసా 1-కి	0 4
కుమ్మకు త్రైలము. డబ్బి 1-కి	0 8
సుఖభోగిమాత్రము. డబ్బి 1-కి	1 0
సుఖభోగిత్రైలము. డబ్బి, పు డ్దకు	1 0
రోమహరి. వెండ్రుకలు ఊపటకు	0 8
మోహిసిత్రైలము వెండ్రుకల పెంచుటకు	1 0
చుండుకునూనె	0 6
గ్రహణిమాత్రము. డబ్బి 1-కి	0 8
బులాబిమాత్రము. మలబద్ధము	0 8
కుసుమారిమాత్రము. కుసుమవ్యాధులకు	1 0
శగకుద్రావకము. సీసా 1-కి	1 0
కఫహరి. శీతగట్టుదగ్గులకు	1 0
కఫహరిచూర్ణము. దగ్గు, ఉబ్బసములకు	1 0
సుందరిత్రైలము. ముఖకాంతికి	0 8
శిరోవేదనమాత్రము. తలనొప్పలకు	0 12
నేత్రాంజనము. కంటివ్యాధులకు	0 4
జంతువాతహరి. ఎమిడికలకు	0 8
ఉబ్బసమునకు మందు. సీసా 1-కి	1 8
వాయువుపోట్లకు మందు	1 8

అచ్చుతాంజనం డిపో, బొంబాయి.

విక్టోరియా ఆసుపత్రి కాకినాడ

అంతరహనుములు సమస్త
బహుచక్కగా నేతరోగములు
బాగుజేయబడును. ఔషధబడును.

బంగారు పతకములను

మద్రాసులోను కలకత్తాలోను ఆయు
ర్వేదీ యావధ ప్రదర్శనములయందు నిచ్చిరి.
జాండ్వా ఫార్మస్యూటికల్
వర్కుస్.
లేహములు, బిళ్లలు, మాత్రలు మొద
లగునవి యన్నియు శాస్త్రోక్త ప్రకారంబున
సిద్ధపరుచుదురు. వెలపట్టికకై వ్రాయుడు.
ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.
వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయ భాష
లోనే జరుపవలయును.
చెన్నపురిలోను చెన్నపురి రాజధాని
లోను ఏజంట్లు కావలయును.
The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.